
Tulasyupakhyanam Devi Bhagavatam 917-25

తులస్యపాఖ్యానమ్ దేవీభాగవతమ్ ౯౧౭-౨౫

Document Information

Text title : Tulasi Upakhyanam from Devi Bhagavata Mahapurana Skandha 09 Adhyaya 17-25

File name : tulasyupAkhyAnam.itx

Category : devI, devii, tulasI

Location : doc_devii

Transliterated by : Vishwas Bhide, satsangdhara.net

Proofread by : Vishwas Bhide, satsangdhara.net

Latest update : May 10, 2025

Send corrections to : sanskrit at cheerful dot c om

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

May 10, 2025

sanskritdocuments.org

తులస్యపాఖ్యానమ్ దేవీభాగవతమ్ ౯౧౭-౨౫

౯.౧౭ సప్తదశోఽధ్యాయః । ధర్మధ్వజసుతాతులస్యపాఖ్యానవర్ణనమ్ ।

శ్రీనారాయణ ఉవాచ ।

ధర్మధ్వజస్య పత్ని మాధవీతి చ విశ్రుతా ।

నృపేణ సార్థం సారామే రేమే చ గన్ధమాదనే ॥ ౧॥

శయ్యాం రతికరీం కృత్వా పుష్పచన్దనచర్చితామ్ ।

చన్దనాలిప్తసర్వాజ్ఞీం పుష్పచన్దనవాయునా ॥ ౨॥

స్త్రీరత్నమతిచార్వాజ్ఞీ రత్నభూషణభూషితా ।

కాముకీ రసికా సృష్టా రసికేన చ సంయుతా ॥ ౩॥

సురతే విరతిర్నాస్తి తయోః సురతివిజ్ఞయోః ।

గతం దేవవర్షశతం న జ్ఞాతం చ దివానిశమ్ ॥ ౪॥

తతో రాజా మతిం ప్రాప్య సురతాద్విరరామ చ ।

కాముకీ సున్దరీ కిఞ్చిన్న చ తృప్తిం జగామ సా ॥ ౫॥

దధార గర్భం సా సద్యో దైవాదబ్ధశతం సతీ ।

శ్రీగర్భా శ్రీయుతా సా చ సమృద్ధావ దినే దినే ॥ ౬॥

శుభే క్షణే శుభదినే శుభయోగే చ సంయుతే ।

శుభలగ్నై శుభాంశే చ శుభస్వామిగ్రహాన్వితే ॥ ౭॥

కార్తికీపూర్ణిమాయాం తు నితవారే చ పాద్యజ ।

సుషావ సా చ పద్మాంశాం పద్మినీం తాం మనోహరామ్ ॥ ౮॥

శరత్పూర్వణచన్ద్రాస్యాం శరత్పృజ్జుజ్జ్వలీచనామ్ ।

పక్వబిమ్బాధరోష్ఠీం చ పశ్యన్తిం సస్మితాం గృహమ్ ॥ ౯॥

హస్తపాదతలారక్తాం నిమ్ననాభిం మనోరమామ్ ।

తదధస్త్రివలీయుక్తాం నితమృయుగవర్తులామ్ ॥ ౧౦॥

శీతే సుఖోష్ణసర్వాజ్ఞీం గ్రీష్మే చ సుఖశీతలామ్ ।

శ్యామాం సుకేశీం రుచిరాం న్యగ్రోధపరిమణ్డలామ్ ॥ ౧౧॥

పీతచమ్పకవర్ణాభాం సున్దరీష్యేవ సున్దరీమ్ ।
నరా నార్యశ్చ తాం దృష్ట్వా తులనాం దాతుమక్షమాః ॥ ౧౨॥

తేన నామ్నా చ తులసీం తాం వదంతి మనీషిణః ।
సా చ భూయిష్ఠమానేన యోగ్యా స్త్రీ ప్రకృతిర్యథా ॥ ౧౩॥

సర్వైర్నిషిద్ధా తవనే జగామ బదరీవనమ్ ।
తత్ర దేవాబ్దలక్షం చ చకార పరమం తపః ॥ ౧౪॥

మనసా నారాయణః స్వామీ భవితేతి చ నిశ్చితా ।
గ్రీష్మే పశ్చాతపాః శీతే తోయవస్త్రా చ ప్రావృషి ॥ ౧౫॥

ఆసనస్థా వృష్టిధారాః సహస్రీతి దివానిశమ్ ।
వింశత్సహస్రవర్షం చ ఫలతోయాశనా చ సా ॥ ౧౬॥

త్రింశత్సహస్రవర్షం చ పత్రాహారా తపస్వినీ ।
చత్వారింశత్సహస్రాబ్దం వాయ్వాహారా కృశోదరీ ॥ ౧౭॥

తతో దశసహస్రాబ్దం నిరాహారా బభూవ సా ।
నిర్లక్ష్యం చైకపాదస్థాం దృష్ట్వా తాం కమలోద్భవః ॥ ౧౮॥

సమాయయౌ వరం దాతుం పరం బదరికాశ్రమమ్ ।
చతుర్ముఖం చ సా దృష్ట్వా ననామ హంసవాహనమ్ ॥ ౧౯॥

తామువాచ జగత్కర్తా విధాతా జగతామపి ।
బ్రహ్మోవాచ ।

వరం వృణీష్య తులసి యత్రే మనసి వాచ్ఛితమ్ ॥ ౨౦॥

హరిభక్తిం హరేర్దాస్యమజరామరతామపి ।

తులస్యవాచ ।

శృణు తాత ప్రవక్ష్యామి యన్నే మనసి వాచ్ఛితమ్ ॥ ౨౧॥

సర్వజ్ఞస్యాపి పురతః కా లజ్జా మమ సామృతమ్ ।

అహం తు తులసీ గోపీ గోలోకేహం స్థితా పురా ॥ ౨౨॥

కృష్ణప్రియా కింకరీ చ తదంశా తత్సఖీ ప్రియా ।

గోవిందరతిసముభ్రక్తమతృప్తాం మాం చ మూర్ఛితామ్ ॥ ౨౩॥

రాసేశ్వరీ సమాగత్య దదర్శ రాసమణ్డలే ।
 గోవిందం భర్త్యయామాస మాం శశాప రుషాన్వితా ॥ ౨౪॥
 యాహి త్వం మానవీం యోనిమిత్యేవం చ శశాప హ ।
 మామువాచ స గోవిన్దో మదంశం చ చతుర్భుజమ్ ॥ ౨౫॥
 లభిష్యసి తపస్తప్త్యా భారతే బ్రహ్మణో వరాత్ ।
 ఇత్యేవముక్త్వా దేవేశోఽప్యన్తర్ధానం చకార సః ॥ ౨౬॥
 దేవ్యా భియా తనుం త్యక్త్వా ప్రాప్తం జన్మ గురో భువి ।
 అహం నారాయణం కాన్తం శాన్తం సున్దరవిగ్రహమ్ ॥ ౨౭॥
 సామృతం తం పతిం లబ్ధుం వరయే త్వం చ దేహి మే ।
 బ్రహ్మదేవ ఉవాచ ।
 సుదామా నామ గోపశ్చ శ్రీకృష్ణాఙ్గసముద్భవః ॥ ౨౮॥
 తదంశశ్చాతితేజస్వీ లేభే జన్మ చ భారతే ।
 సామృతం రాధికాశాపాద్ధనువంశసముద్భవః ॥ ౨౯॥
 శఙ్ఖచూడేతి విఖ్యాతస్త్రైలోక్యే న చ తత్సమః ।
 గోలోకే త్వాం పురా దృష్ట్వా కామోన్మథితమానసః ॥ ౩౦॥
 విలమ్బితం న శశాక రాధికాయాః ప్రభావతః ।
 స చ జాతిస్మరస్తస్మాత్సదామాభూచ్చ సాగరే ॥ ౩౧॥
 జాతిస్మరా త్వమపి సా సర్వం జానాసి సున్దరీ ।
 అధునా తస్య పత్నీ త్వం సమ్భవిష్యసి శోభనే ॥ ౩౨॥
 పశ్చాన్నారాయణం శాన్తం కాన్తమేవ వరిష్యసి ।
 శాపాన్నారాయణస్యైవ కలయా దైవయోగతః ॥ ౩౩॥
 భవిష్యసి వృక్షరూపా త్వం పూతా విశ్వపావనీ ।
 ప్రధానా సర్వపుష్పేషు విష్ణుప్రాణాధికా భవేః ॥ ౩౪॥
 త్వయా వినా చ సర్వేషాం పూజా చ విఫలా భవేత్ ।
 వృన్దావనే వృక్షరూపా నామ్నా వృన్దావనీతి చ ॥ ౩౫॥
 త్వత్పత్నైర్గోపిగోపాశ్చ పూజయిష్యన్తి మాధవమ్ ।
 వృక్షాధిదేవీరూపేణ సార్ధం కృష్ణేన సన్తతమ్ ॥ ౩౬॥

విహరిష్యసి గోపేన స్వచ్ఛందం మద్వరేణ చ ।
 ఇత్యేవం వచనం శ్రుత్వా సస్మితా హృష్టమానసా ॥ ౩౭॥
 ప్రణనామ చ బ్రహ్మణం తం చ కిచ్చదువాచ సా ।
 తులస్యవాచ ।
 యథా మే ద్విభుజే కృష్ణే వాఞ్ఞా చ శ్యామసుందరే ॥ ౩౮॥
 సత్యం బ్రవీమి హే తాత న తథా చ చతుర్భుజే ।
 అత్యుప్తాహం చ గోవిందే దైవాచ్ఛృక్ణౌరభిజ్ఞతః ॥ ౩౯॥
 గోవిన్దస్యైవ వచనాత్పార్థయామి చతుర్భుజమ్ ।
 త్వత్ప్రసాదేన గోవిన్దం పునరేవ సుదుర్లభమ్ ॥ ౪౦॥
 ద్రువమేవ లభిష్యామి రాధాభీతిం ప్రమోచయ ।
 బ్రహ్మాదేవ ఉవాచ ।
 గృహాణ రాధికామన్తం దదామి షోడశాక్షరమ్ ॥ ౪౧॥
 తస్యాశ్చ ప్రాణతుల్యా త్వం మద్వరేణ భవిష్యసి ।
 శ్మశ్కారం యువయోర్గోప్యం న జ్ఞాస్యతి చ రాధికా ॥ ౪౨॥
 రాధాసమా త్వం సుభగే గోవిన్దస్య భవిష్యసి ।
 ఇత్యేవముక్త్వా దత్త్వా చ దేవ్యా వై షోడశాక్షరమ్ ॥ ౪౩॥
 మన్తం చైవ జగద్ధాతా స్తోత్రం చ కవచం పరమ్ ।
 సర్వం పూజావిధానం చ పురశ్చర్యావిధిక్రమమ్ ॥ ౪౪॥
 పరాం శుభాశిషం చైవ పూజాం చైవ చకార సా ।
 బభూవ సిద్ధా సా దేవీ తత్ప్రసాదాద్రమా యథా ॥ ౪౫॥
 సిద్ధం మన్త్రేణ తులసీ వరం ప్రాప యథోదితమ్ ।
 బుభుజే చ మహాభోగం యద్విశ్వేషు చ దుర్లభమ్ ॥ ౪౬॥
 ప్రసన్నమనసా దేవీ తత్యాజ తపసః క్లమమ్ ।
 సిద్ధే ఫలే నరాణాం చ దుఃఖం చ సుఖముత్తమమ్ ॥ ౪౭॥
 భుక్త్వా పీత్వా చ సన్తుష్టా శయనం చ చకార సా ।
 తత్సే మనోరమే తత్ర పుష్పచన్దనచర్పితే ॥ ౪౮॥
 ఇతి శ్రీమద్దేవీభాగవతే మహాపురాణేఽష్టాదశసాహస్రాయాం
 సంహితాయాం నవమస్కంధే నారాయణనారదసంవాదే

ధర్మధ్వజసుతాతులస్యపాఖ్యానవర్ణనం నామ సప్తదశోఽధ్యాయః || ౯.౧౭||

౯.౧౮ అష్టాదశోఽధ్యాయః | శఙ్ఖచూడేన సహ తులస్యాః సజ్జతివర్ణనమ్ |

నారాయణ ఉవాచ |

తులసీ పరితుష్టా చ సుష్వాప హృష్టమానసా |

నవయావనసమ్పన్నా వృషధ్వజవరాజునా || ౧||

చిక్షేప పఞ్చబాణశ్చ పఞ్చబాణాంశ్చ తాం ప్రతి |

పుష్పాయుధేన సా దగ్ధా పుష్పచన్దనచర్చితా || ౨||

పులకాఙ్గితసర్వాఙ్గీ కమ్పితారక్తతోచనా |

క్షణం సా శుష్కతాం ప్రాప క్షణం మూర్చ్ఛమవాప హ || ౩||

క్షణముద్విగ్నతాం ప్రాప క్షణం తన్ద్రాం సుఖావహామ్ |

క్షణం చ దహనం ప్రాప క్షణం ప్రాప ప్రసన్నతామ్ || ౪||

క్షణం సా చేతనాం ప్రాప క్షణం ప్రాప విషణ్ణతామ్ |

ఉత్తిష్ఠన్తి క్షణం తల్పాద్ గచ్ఛన్తి నికటే క్షణమ్ || ౫||

భ్రమన్తి క్షణముద్వేగాన్నివసన్తి క్షణం పునః |

క్షణమేవ సముద్వేగాత్సుష్వాప పునరేవ సా || ౬||

పుష్పచన్దనతల్పం చ తద్ బభూవాతికణ్ణకమ్ |

విషహారి సుఖం దివ్యం సున్దరం చ ఫలం జలమ్ || ౭||

నిలయం చ బిలాకారం సూక్ష్మవస్త్రం హుతాశనః |

సిన్ధూరపత్రకం చైవ వ్రణతుల్యం చ దుఃఖదమ్ || ౮||

క్షణం దదర్శ తన్ద్రాయాం సువేషం పురుషం సతీ |

సున్దరం చ యువానం చ సస్మితం రసికేశ్వరమ్ || ౯||

చన్దనోక్షితసర్వాఙ్గం రత్నభూషణభూషితమ్ |

ఆగచ్ఛన్తం మాల్యవన్తం పిబన్తం తస్మత్పాముజమ్ || ౧౦||

కథయన్తం రతికథాం బ్రువన్తం మధురం ముహుః |

సమ్భుక్తవన్తం తల్పే చ సమాశ్లిష్యన్తమీప్సితమ్ || ౧౧||

పునరేవ తు గచ్ఛన్తమాగచ్ఛన్తం చ సన్నిధౌ |

యాన్తం క్వ యాసి ప్రాణేశ తిష్ఠత్యేవమువాచ సా || ౧౨||

పునశ్చ చేతనాం ప్రాప్య విలలాప పునః పునః ।
 ఏవం సా యౌవనం ప్రాప్య తస్థా తత్రైవ నారద ॥ ౧౩॥
 శఙ్ఖచూడో మహాయోగీ జైగీషవ్యాన్మనోహరమ్ ।
 కృష్ణమస్త్రం చ సమ్ప్రాప్య కృత్వా సిద్ధం తు పుష్కరే ॥ ౧౪॥
 కవచం చ గలే బద్ధ్వా సర్వమణ్డలమణ్డలమ్ ।
 బ్రహ్మణశ్చ వరం ప్రాప్య యత్రే మనసి వాఙ్మతమ్ ॥ ౧౫॥
 ఆజ్ఞాయా బ్రహ్మణః సోఽపి బదరీం చ సమాయయా ।
 ఆగచ్ఛంతం శఙ్ఖచూడం దదర్శ తులసీ మునే ॥ ౧౬॥
 నవయౌవనసమృన్నం కామదేవసమప్రభమ్ ।
 శ్వేతచమ్పకవర్ణాభం రత్నభూషణభూషితమ్ ॥ ౧౭॥
 శరత్పార్వణచంద్మాస్యం శరత్పక్షృజులోచనమ్ ।
 రత్నసారవినిర్మాణవిమానస్థం మనోహరమ్ ॥ ౧౮॥
 రత్నకుణ్డలయుగ్మేన గణ్డస్థలవిరాజితమ్ ।
 పారిజాతప్రసూనానాం మాలావంతం చ సుస్మితమ్ ॥ ౧౯॥
 కస్తూరీకుంజుమాయుక్తం సుగంధిచంద్మాన్వితమ్ ।
 సా దృష్ట్వా సన్నిధావేనం ముఖమాచ్ఛాద్య వాససా ॥ ౨౦॥
 సస్మితా తం నిరీక్షంతీ సకటాక్షం పునః పునః ।
 బభూవాతినమ్రముఖీ నవసంజమలజ్జితా ॥ ౨౧॥
 శరదీన్ద్రవినిన్ద్యైకస్వముఖేన్ద్రవిరాజితా ।
 అమూల్యరత్ననిర్మాణయావకావలిసంయుతా ॥ ౨౨॥
 మణీన్ద్రసారనిర్మాణక్వణన్మజ్జోరరజ్జితా ।
 దధతీ కబరీభారం మాలతీమాల్యసంయుతమ్ ॥ ౨౩॥
 అమూల్యరత్ననిర్మాణమకరాకృతికుణ్డలా ।
 చిత్రకుణ్డలయుగ్మేన గణ్డస్థలవిరాజితా ॥ ౨౪॥
 రత్నేన్ద్రసారహారేణ స్తనమధ్యస్థలోజ్జ్వలా ।
 రత్నకంజుణకేయూరశఙ్ఖభూషణభూషితా ॥ ౨౫॥
 రత్నాంజులీయకైర్దివ్యైరంజుల్యావలిరాజితా ।

దృష్ట్వా తాం లలితాం రమ్యాం సుశీలాం సుందరీం సతీమ్ || ౨౬ ||

ఉవాస తత్సమీపే తు మధురం తామువాచ సః |

శఙ్ఖచూడ ఉవాచ |

కా త్వం కస్య చ కన్యా చ ధన్యా మాన్యా చ యోషితామ్ || ౨౭ ||

కా త్వం మానిని కల్యాణీ సర్వకల్యాణదాయని |

మౌనీభూతే కింకరే మాం సమ్భాషాం కురు సుందరి || ౨౮ ||

ఇత్యేవం వచనం శ్రుత్వా సకామా వామలోచనా |

సస్మితా నమ్రవదనా సకామం తమువాచ సా || ౨౯ ||

తులస్యవాచ |

ధర్మధ్వజసుతాహం చ తపస్యాయాం తపోవనే |

తపస్విన్యహం తిష్ఠామి కస్త్యం గచ్ఛ యథాసుఖమ్ || ౩౦ ||

కామినీం కులజాతాం చ రహస్యేకాకినీం సతీమ్ |

న పృచ్ఛతి కులే జాత ఇత్యేవం మే శ్రుతౌ శ్రుతమ్ || ౩౧ ||

లమ్పటోఽసత్కులే జాతో ధర్మశాస్త్రార్థవర్జితః |

యేనాశ్రుతః శ్రుతేరర్థః స కామీచ్ఛతి కామినీమ్ || ౩౨ ||

ఆపాతమధురాం మత్తామన్తకాం పురుషస్య తామ్ |

విషకుమ్భాకారరూపామమృతాస్యాం చ సన్తతమ్ || ౩౩ ||

హృదయే క్షురధారాభాం శశ్వన్మధురభాషిణీమ్ |

స్వకార్యపరినిష్పత్త్యై తత్పరా సతతం చ తామ్ || ౩౪ ||

కార్యార్థే స్వామివశగామన్యథైవావశాం సదా |

స్వాన్తర్మలినరూపాం చ ప్రసన్నవదనేక్షణామ్ || ౩౫ ||

శ్రుతౌ పురాణే యాసాం చ చరిత్రమతిదూషితమ్ |

తాసు కో విశ్వనేత్పాఙ్గః ప్రజ్ఞావాంశ్చ దురాశయః || ౩౬ ||

తాసాం కో వా రిపుర్మిత్రం ప్రార్థయన్తి నవం నవమ్ |

దృష్ట్వా సువేషం పురుషమిచ్ఛన్తి హృదయే సదా || ౩౭ ||

బాహ్యే స్వార్థం సతీత్వం చ జ్ఞాపయన్తీ ప్రయత్నతః |

శశ్వత్కామా చ రామా చ కామాధారా మనోహరా || ౩౮ ||

బాహ్యే ఛలాత్థేదయస్తీ స్వాన్తర్మైథునమానసా ।
 కాన్తం హసన్తీ రహసి బాహ్యేఽతీవ సులజ్జితా ॥ ౩౯॥
 మానినీ మైథునాభావే కోపనా కలహాఙ్కరా ।
 సుప్రీతా భూరిసమ్భాగాత్స్వల్పమైథునదుఃఖితా ॥ ౪౦॥
 సుమిష్టాన్నాచ్ఛీతతోయాదాకాఙ్క్షన్తీ చ మానసే ।
 సున్దరం రసికం కాన్తం యువానం గుణీనం సదా ॥ ౪౧॥
 సుతాత్పరమభిన్నేహం కుర్వతీ రసికోపరి ।
 ప్రాణాధికం ప్రియతమం సమ్భాగకుశలం ప్రియమ్ ॥ ౪౨॥
 పశ్యన్తీ రిపుతుల్యం చ వృద్ధం వా మైథునాక్షమమ్ ।
 కలహం కుర్వతీ శశ్వత్తేన సార్థం సుకోపనా ॥ ౪౩॥
 వాచయా భక్షయన్తీ తం సర్ప ఆఖుమివోల్బణమ్ ।
 దుఃసాహసస్వరూపా చ సర్వదోషాశ్రయా సదా ॥ ౪౪॥
 బ్రహ్మవిష్ణుశివాదీనాం దుఃసాధ్యా మోహరూపిణీ ।
 తపోమార్గార్థలా శశ్వన్మోక్షద్వారకపాటికా ॥ ౪౫॥
 హరేర్భక్తివ్యవహితా సర్వమాయాకరణీకా ।
 సంసారకారాగారే చ శశ్వన్నిగడరూపిణీ ॥ ౪౬॥
 ఇన్ద్రజాలస్వరూపా చ మిథ్యా చ స్వప్నరూపిణీ ।
 బిభ్రతీ బాహ్యసౌన్దర్యమధోఽఙ్గమతికుత్సితమ్ ॥ ౪౭॥
 నానావిఙ్మూత్రపూయానామాధారం మలసంయుతమ్ ।
 దుర్గన్ధిదోషసంయుక్తం రక్తారక్తమసంస్కృతమ్ ॥ ౪౮॥
 మాయారూపా మాయినాం చ విధినా నిర్మితా పురా ।
 విషరూపా ముముక్షూణామదృశ్యాప్యభివాఙ్మతామ్ ॥ ౪౯॥
 ఇత్యుక్త్వా తులసీ తం తు విరరామ చ నారద ।
 సస్మృతః శఙ్ఖచూడశ్చ ప్రవక్తుముపచక్రమే ॥ ౫౦॥
 శఙ్ఖచూడ ఉవాచ ।
 త్వయా యత్కథితం దేవి న చ సర్వమలీకకమ్ ।
 కిఞ్చిత్సత్యమలీకం చ కిఞ్చిన్మత్తో నిశామయ ॥ ౫౧॥
 నిర్మితం ద్వివిధం ధాత్రా స్త్రీరూపం సర్వమోహనమ్ ।

కృత్వా రూపం వాస్తవం చ ప్రశస్యం చాప్రశంసితమ్ || ౫౨||

లక్ష్మీః సరస్వతీ దుర్గా సావిత్రి రాధికాదికా ।
సృష్టిసూత్రస్వరూపా చ ఆద్యా సృష్టిర్వినిర్మితా || ౫౩||

ఏతాసామంశరూపం చ స్త్రీరూపం వాస్తవం స్మృతమ్ ।
తత్ప్రశస్యం యశోరూపం సర్వమంగలకారకమ్ || ౫౪||

శతరూపా దేవహూతీ స్వధా స్వాహా చ దక్షిణా ।
ఛాయావతీ రోహిణీ చ వరుణానీ శచీ తథా || ౫౫||

కుబేరస్య చ పత్నీ యాప్యదితిశ్చ దితిస్తథా ।
లోపాముద్రానసూయా చ కోటభీ తులసీ తథా || ౫౬||

అహల్యారున్ధతీ మేనా తారా మన్దోదరీ తథా ।
దమయన్తి వేదవతీ గజా చ మనసా తథా || ౫౭||

పుష్టిస్తుష్టిః స్మృతిర్మేధా కాలికా చ వసున్ధరా ।
షష్ఠీ మంగలచణ్డీ చ మూర్తిశ్చ ధర్మకామినీ || ౫౮||

స్వస్తిః శ్రద్ధా చ శాన్తిశ్చ కాన్తిః జ్ఞాన్తిస్తథా పరా ।
నిద్రా తన్ద్రా ఘృత్విపాసా సన్ధ్యా రాత్రిదినాని చ || ౫౯||

సమృద్ధిర్ధృతికీర్తి చ క్రియా శోభా ప్రభా శివా ।
యత్ప్రీరూపం చ సమూభతముత్తమం తు యుగే యుగే || ౬౦||

కలాకలాంశరూపం చ స్వర్వేశ్యాదికమేవ చ ।
తదప్రశస్యం విశ్వేషు పుంశ్చలీరూపమేవ చ || ౬౧||

సత్త్వప్రధానం యద్రూపం తద్యుక్తం చ ప్రభావతః ।
తదుత్తమం చ విశ్వేషు సాధ్వీరూపం ప్రశంసితమ్ || ౬౨||

తద్వాస్తవం చ విజ్ఞేయం ప్రవదన్తి మనీషిణః ।
రజోరూపం తమోరూపం కలాసు వివిధం స్మృతమ్ || ౬౩||

మధ్యమా రజసశ్చాంశాస్తాస్తు భోగేషు లోలుపాః ।
సుఖసమ్భోగవశ్యాశ్చ స్వకార్యే నిరతాః సదా || ౬౪||

కపటా మోహకారిణ్యో ధర్మార్థవిముఖాః సదా ।
రజోరూపస్య సాధ్వీత్వమతో వైవోపజాయతే || ౬౫||

ఇదం మధ్యమరూపం చ ప్రవదంతి మనీషిణః ।
 తమోరూపం దుర్నివార్యమథమం తద్విదుర్బుధాః ॥ ౬౬ ॥
 న పృచ్ఛతి కులే జాతః పణ్డితశ్చ పరస్త్రియమ్ ।
 నిర్జనే నిర్జలే వాపి రహస్యపి పరస్త్రియమ్ ॥ ౬౭ ॥
 ఆగచ్ఛామి త్వత్సమీపమాజ్ఞాయా బ్రహ్మణోఽధునా ।
 గాన్ధర్వేణ వివాహేన త్వాం గ్రహీష్యామి శోభనే ॥ ౬౮ ॥
 అహమేవ శఙ్ఖచూడో దేవవిద్రావకారకః ।
 దనువంశ్యో విశేషేణ సుదామాహం హరేః పురా ॥ ౬౯ ॥
 అహమష్టసు గోపేషు గోపోఽపి పార్షదేషు చ ।
 అధునా దానవేన్ద్రోఽహం రాధికాయాశ్చ శాపతః ॥ ౭౦ ॥
 జాతిస్మరోఽహం జానామి కృష్ణమన్తప్రభావతః ।
 జాతిస్మరా త్వం తులసీ సముభక్తా హరిణా పురా ॥ ౭౧ ॥
 త్వమేవ రాధికాకోపాజ్ఞాతాసి భారతే భువి ।
 త్వాం సమోభక్తుముత్సుకోఽహం నాలం రాధాభయాత్తతః ॥ ౭౨ ॥
 ఇత్యేవముక్త్వా స పుమాన్విరరామ మహామునే ।
 సస్మితం తులసీ తుష్టా ప్రవక్తుముపచక్రమే ॥ ౭౩ ॥
 తులస్యవాచ ।
 ఏవంవిధో బుధో నిత్యం విశ్వేషు చ ప్రశంసితః ।
 కాన్తమేవంవిధం కాన్తా శశ్వదిచ్ఛతి కామతః ॥ ౭౪ ॥
 త్వయాహమధునా సత్యం విచారేణ పరాజితా ।
 స నిద్దితశ్చాప్యశుచిర్యః పుమాంశ్చ స్త్రియా జితః ॥ ౭౫ ॥
 నిన్దంతి పితరో దేవా బాన్ధవాః స్త్రీజితం నరమ్ ।
 స్త్రీజితం మనసా మాతా పితా భ్రాతా చ నిన్దతి ॥ ౭౬ ॥
 శుద్ధో విప్రో దశాహేన జాతకే మృతకే యథా ।
 భూమిపో ద్వాదశాహేన వైశ్యః పంచదశాహతః ॥ ౭౭ ॥
 శూద్రో మాసేన వేదేషు మాతృవద్ధీనసంక్రూరః ।
 అశుచిః స్త్రీజితః శుద్ధ్యేచ్ఛితాదహనకాలతః ॥ ౭౮ ॥

న గహ్లాస్తీచ్ఛయా తస్య పితరః పిణ్డతర్పణమ్ ।
 న గహ్లాస్త్యేవ దేవాశ్చ తస్య పుష్పజలాదికమ్ ॥ ౭౯॥
 కిం వా జ్ఞానేన తపసా జపహోమప్రపూజనైః ।
 కిం విద్యయా చ యశసా స్త్రీభిర్యస్య మనో హృతమ్ ॥ ౮౦॥
 విద్యాప్రభావజ్ఞానార్థం మయా త్వం చ పరీక్షితః ।
 కృత్వా పరీక్షాం కాన్తస్య వృణోతి కామినీ వరమ్ ॥ ౮౧॥
 వరాయ గుణహీనాయ వృద్ధాయాజ్ఞానినే తథా ।
 దరిద్రాయ చ మూర్ఖాయ రోగిణే కుత్సితాయ చ ॥ ౮౨॥
 అత్యన్తకోపయుక్తాయ వాత్యన్తదుర్ముఖాయ చ ।
 పక్లవే చాఙ్గహీనాయ చాన్ధాయ బధిరాయ చ ॥ ౮౩॥
 జడాయ చైవ మూకాయ క్లిబతుల్యాయ పాపినే ।
 బ్రహ్మహత్యాం లభేత్సోఽపి స్వకన్యాం ప్రదదాతి యః ॥ ౮౪॥
 శాన్తాయ గుణినే చైవ యూనే చ విదుషేఽపి చ ।
 సాధవే చ సుతాం దత్త్వా దశయజ్ఞఫలం లభేత్ ॥ ౮౫॥
 యః కన్యాపాలనం కృత్వా కరోతి యది విక్రయమ్ ।
 విక్రేతా ధనలోభేన కుమ్భిపాకం స గచ్ఛతి ॥ ౮౬॥
 కన్యామూత్రం పురీషం చ తత్ర భక్షతి పాతకీ ।
 కృమిభిర్దంశితః కాకైర్యావదిన్ద్రాశ్చతుర్దశ ॥ ౮౭॥
 తదన్తే వ్యాధిసంయుక్తః స లభేజ్జన్మ నిశ్చితమ్ ।
 విక్రీణాతి మాంసభారం వహత్యేవ దివానిశమ్ ॥ ౮౮॥
 ఇత్యేవముక్త్వా తులసీ విరరామ తపోనిధే ।
 బ్రహ్మోవాచ ।
 కిం కరోషి శఙ్ఖచూడ సంవాదమనయా సహ ॥ ౮౯॥
 గాన్ధర్వేణ వివాహేన త్వం చాస్యా గ్రహణం కురు ।
 పురుషేష్వసి రత్నం త్వం స్త్రీషు రత్నం త్వియం సతీ ॥ ౯౦॥
 విదగ్ధాయా విదగ్ధేన సఙ్గమో గుణవాన్భవేత్ ।
 నిర్విరోధసుఖం రాజన్ కో వా త్యజతి దుర్లభమ్ ॥ ౯౧॥
 యోఽవిరోధసుఖత్యాగీ స పశుర్నాత్త సంశయః ।

కిం పరీక్షసి త్వం కాన్తమీదృశం గుణీనం సతి ॥ ౯౨॥
 దేవానామసురాణాం చ దానవానాం విమర్దకమ్ ।
 యథా లక్ష్మీశ్చ లక్ష్మీశే యథా కృష్ణే చ రాధికా ॥ ౯౩॥
 యథా మయి చ సావిత్రి భవానీ చ భవే యథా ।
 యథా ధరా వరాహా చ దక్షిణా చ యథాధ్వరే ॥ ౯౪॥
 ద్యుధాత్రేరనసూయా చ దమయన్తి యథా నలే ।
 రోహిణీ చ యథా చంద్రో యథా కామే రతిః సతి ॥ ౯౫॥
 యథాదితిః కశ్యపే చ వసిష్ఠేఽరున్ధతీ సఖీ ।
 యథాహల్యా గౌతమే చ దేవహూతిశ్చ కర్దమే ॥ ౯౬॥
 యథా బృహస్పతౌ తారా శతరూపా మనౌ యథా ।
 యథా చ దక్షిణా యజ్ఞే యథా స్వాహా హుతాశనే ॥ ౯౭॥
 యథా శచీ మహేన్ద్రో చ యథా పుష్టిర్గణేశ్వరే ।
 దేవసేనా యథా స్కన్దో ధర్మో భూర్తిర్యథా సతీ ॥ ౯౮॥
 సాభాగ్యా సుప్రియా త్వం చ శఙ్ఖచూడే తథా భవ ।
 అనేన సార్ధం సుచిరం సున్దరేణ చ సున్దరి ॥ ౯౯॥
 స్థానే స్థానే విహారం చ యథేచ్ఛం కురు సన్తతమ్ ।
 పశ్చాత్పాప్యసి గోలోకే శ్రీకృష్ణం పునరేవ చ ।
 చతుర్భుజం చ వైకుణ్ఠే శఙ్ఖచూడే మృతే సతి ॥ ౧౦౦॥
 ఇతి శ్రీమద్దేవీభాగవతే మహాపురాణేఽష్టాదశసాహస్ర్యాం
 సంహితాయాం నవమస్కన్ధే శఙ్ఖచూడేన సహ
 తులస్యాః సగ్గతివర్ణనం నామాష్టాదశోఽధ్యాయః ॥ ౯.౧౦౧॥

౯.౧౧ ఏకోనవింశోఽధ్యాయః । శఙ్ఖచూడేన సహ తులసీసగ్గమవర్ణనమ్ ।

నారద ఉవాచ ।
 విచిత్రమిదమాఖ్యానం భవతా సముదాహృతమ్ ।
 శ్రుతేన యేన మే తృప్తిర్న కదాపి హి జాయతే ॥ ౧॥
 తతః పరం తు యజ్ఞాతం తత్త్వం వద మహామతే ।
 శ్రీనారాయణ ఉవాచ ।

ఇత్యేవమాశిషం దత్త్వా స్వాలయం చ యయా విధిః ॥ ౨॥

గాన్ధర్వేణ వివాహేన జగృహే తాం చ దానవః ।

స్వర్గే దున్దుభివాద్యం చ పుష్పవృష్టిర్బభూవ హ ॥ ౩॥

స రేమే రామయా సార్థం వాసగేహే మనోరమే ।

మూర్ఛాం సా ప్రాప తులసీ నవసజ్గమసజ్గతా ॥ ౪॥

నిమగ్నా నిర్జలే సాధీస్య సమ్భాగసుఖసాగరే ।

చతుఃషష్టికలామానం చతుఃషష్టివిధం సుఖమ్ ॥ ౫॥

కామశాస్త్రే యన్నిరుక్తం రసికానాం యథేచ్ఛితమ్ ।

అజ్గప్రత్యజ్గసంక్షేపపూర్వకం స్త్రీమనోహరమ్ ॥ ౬॥

తత్సర్వం రసశ్ఙ్కారం చకార రసికేశ్వరః ।

అతీవ రమ్యదేశే చ సర్వజన్తువివర్జితే ॥ ౭॥

పుష్పచన్దనతల్పే చ పుష్పచన్దనవాయునా ।

పుష్పోద్భవానే నదీతీరే పుష్పచన్దనచర్చితే ॥ ౮॥

గహీత్వా రసికో రానే పుష్పచన్దనచర్చితామ్ ।

భూషితో భూషణేనైవ రత్నభూషణభూషితామ్ ॥ ౯॥

సురతే విరతిర్నాస్తి తయోః సురతివిజ్ఞయోః ।

జహార మానసం భర్తుర్లోలయా లీలయా సతీ ॥ ౧౦॥

చేతనాం రసికాయాశ్చ జహార రసభావవిత్ ।

వక్షసశ్చన్దనం రాజ్ఞస్థిలకం విజహార సా ॥ ౧౧॥

స చ జహార తస్యాశ్చ సిన్ధూరం బిన్దుపత్రకమ్ ।

తద్వక్షస్యరోజే చ నఖరేఖాం దదౌ ముదా ॥ ౧౨॥

సా దదౌ తద్వామపార్శ్వే కరభూషణలక్షణమ్ ।

రాజా తదోష్ఠపుటకే దదౌ రదనదంశనమ్ ॥ ౧౩॥

తద్గణ్డయుగలే సా చ ప్రదదౌ తచ్ఛతుర్గుణమ్ ।

అలిగ్గనం చుమ్పనం చ జఙ్ఘాదిమర్దనం తథా ॥ ౧౪॥

ఏవం పరస్పరం క్రీడాం చక్రతుస్తౌ విజానతౌ ।

సురతే విరతే తౌ చ సముత్థాయ పరస్పరమ్ ॥ ౧౫॥

సువేషం చక్రతుస్తత్ర యద్యన్మనసి వాఞ్చితమ్ ।
 చన్దనైః కుంజుమారక్తైః సా తస్య తిలకం దదౌ ॥ ౧౬ ॥
 సర్వాజ్ఞే సున్దరే రమ్యే చకార చానులేపనమ్ ।
 సువాసం చైవ తామూబలం వహ్నితుద్ధే చ వాససీ ॥ ౧౭ ॥
 పారిజాతస్య కుసుమం జరారోగహరం పరమ్ ।
 అమూల్యరత్ననిర్మాణమజ్ఞలీయకముత్తమమ్ ॥ ౧౮ ॥
 సున్దరం చ మణివరం త్రిషు లోకేషు దుర్లభమ్ ।
 దాసీ తవాహమిత్యేవం సముచ్చార్య పునః పునః ॥ ౧౯ ॥
 ననామ పరయా భక్త్యా స్వామినం గుణతాలినమ్ ।
 సస్మితా తన్మృఖామ్భోజం లోచనాభ్యాం పునః పునః ॥ ౨౦ ॥
 నిమేషరహితాభ్యాం చాప్యపశ్యత్కామసున్దరమ్ ।
 స చ తాం చ సమాకృష్య చకార వక్షసి ప్రియామ్ ॥ ౨౧ ॥
 సస్మితం వాససాచ్ఛన్నం దదర్శ ముఖపజ్కజమ్ ।
 చుచుమ్భ కఠినే గణ్ఢే బిమ్బాష్టౌ పునరేవ చ ॥ ౨౨ ॥
 దదౌ తస్యై వస్త్రయుగ్మం వరుణాదాహృతం చ యత్ ।
 తదాహృతాం రత్నమాలాం త్రిషు లోకేషు దుర్లభామ్ ॥ ౨౩ ॥
 దదౌ మజ్జీరయుగ్మం చ స్వాహాయా ఆహృతం చ యత్ ।
 కేయూరయుగ్మం ఛాయాయా రోహిణ్యాశ్చైవ కుణ్డలమ్ ॥ ౨౪ ॥
 అజ్ఞలీయకరత్నాని రత్నాశ్చ కరభూషణమ్ ।
 శంఖం చ రుచిరం చిత్రం యద్దత్తం విశ్వకర్మణా ॥ ౨౫ ॥
 విచిత్రపద్మకశ్రేణీం శయ్యాం చాపి సుదుర్లభామ్ ।
 భూషణాని చ దత్త్వా స భూపో హాసం చకార హ ॥ ౨౬ ॥
 నిర్మమే కబరీభారే తస్యా మాజ్ఞల్యభూషణమ్ ।
 సుచిత్రం పత్రకం గణ్డమణ్డలేఽస్యాః సమం తథా ॥ ౨౭ ॥
 చన్ద్రలేఖాత్రిభిర్ముక్తం చన్దనేన సుగన్ధినా ।
 పరీతం పరితశ్చిత్రైః సార్థం కుంజుమబిన్దుభిః ॥ ౨౮ ॥
 జ్వలత్ప్రదీపాకారం చ సిన్ధూరతిలకం దదౌ ।
 తత్పాదపద్మయుగలే స్థలపద్మవినిన్ధితే ॥ ౨౯ ॥

చిత్రాలక్ష్మకరాగం చ నఖరేషు దదౌ ముదా ।
 స్వవక్షసి ముహుర్వ్యుస్య సరాగం చరణామ్బుజమ్ ॥ ౩౦॥
 హే దేవి తవ దాసోఽహమిత్యుచ్చార్య పునః పునః ।
 రత్నభూషితహస్తేన తాం చ కృత్వా స్వవక్షసి ॥ ౩౧॥
 తపోవనం పరిత్యజ్య రాజా స్థానాంతరం యయా ।
 మలయే దేవనిలయే శైలే శైలే తపోవనే ॥ ౩౨॥
 స్థానే స్థానేఽతిరమ్యే చ పుష్పోద్భవానే చ నిర్జనే ।
 కన్దరే కన్దరే సిన్ధుతీరే చైవాతిసుందరే ॥ ౩౩॥
 పుష్పభద్రానదీతీరే నీరవాతమనోహరే ।
 పులినే పులినే దివ్యే నద్యాం నద్యాం నదే నదే ॥ ౩౪॥
 మధౌ మధుకరాణాం చ మధురధ్వనినాదితే ।
 విస్పందనే సురననే నన్దనే గన్ధమాదనే ॥ ౩౫॥
 దేవోద్భవానే నన్దనే చ చిత్రచన్దనకాననే ।
 చమ్పకానాం కేతకీనాం మాధవీనాం చ మాధవే ॥ ౩౬॥
 కున్దానాం మాలతీనాం చ కుముదామ్బుజకాననే ।
 కల్పవృక్షే కల్పవృక్షే పారిజాతవనే వనే ॥ ౩౭॥
 నిర్జనే కాంచనే స్థానే ధన్యే కాంచనపర్వతే ।
 కాంచీవనే కింజాలకే కంబుకే కాంచనాకరే ॥ ౩౮॥
 పుష్పచన్దనతల్పేషు పుంస్కోకిలరుతశ్రుతే ।
 పుష్పచన్దనసంయుక్తః పుష్పచన్దనవాయునా ॥ ౩౯॥
 కాముక్యా కాముకః కామాత్మ రేమే రామయా సహా ।
 న హి తృప్తో దానవేన్ద్రస్త్పత్తిం వైవ జగామ సా ॥ ౪౦॥
 హవిషా కృష్ణవర్మైవ వవృధే మదనస్తయోః ।
 తయా సహ సమాగత్య స్వాశ్రమం దానవస్తతః ॥ ౪౧॥
 రమ్యం క్రీడాలయం గత్వా విజహార పునః పునః ।
 ఏవం స బుభుజే రాజ్యం శఙ్ఖచూడః ప్రతాపవాన్ ॥ ౪౨॥

ఏకమన్వంతరం పూర్ణం రాజరాజేశ్వరో మహాన్ ।
 దేవానామసురాణాం చ దానవానాం చ సంతతమ్ ॥ ౪౩॥
 గన్ధర్వాణాం కిన్నరాణాం రాక్షసానాం చ శాన్తిదః ।
 హృతాధికారా దేవాశ్చ చరన్తి భిక్షుకా యథా ॥ ౪౪॥
 తే సర్వేఽతివిషణ్ణాశ్చ ప్రజగ్ముర్భృహ్మణః సభామ్ ।
 వృత్తాంతం కథయామాసూ రురుదుశ్చ భృశం ముహుః ॥ ౪౫॥
 తదా బ్రహ్మ సురైః సార్థం జగామ శక్కురాలయమ్ ।
 సర్వేశం కథయామాస విధాతా చన్ద్రశేఖరమ్ ॥ ౪౬॥
 బ్రహ్మ శివశ్చ తైః సార్థం వైకుంఠం చ జగామ హ ।
 దుర్లభం పరమం ధామ జరామృత్యుహరం పరమ్ ॥ ౪౭॥
 సమ్భావ చ వరం ద్వారమాశ్రమాణాం హరేరహో ।
 దదర్శ ద్వారపాలాంశ్చ రత్నసింహాసనస్థితాన్ ॥ ౪౮॥
 శోభితాస్పితవస్త్రైశ్చ రత్నభూషణభూషితాన్ ।
 వనమాలాన్వితాన్సర్వాన్ శ్యామసుందరవిగ్రహాన్ ॥ ౪౯॥
 శక్తిచక్రగదాపద్మధరాన్తైవ చతుర్భుజాన్ ।
 సస్మితాస్మేరవక్త్రాస్యాన్పద్మనేత్రాన్మనోహరాన్ ॥ ౫౦॥
 బ్రహ్మ తాన్కథయామాస వృత్తాంతం గమనార్థకమ్ ।
 తేఽనుజ్ఞాం చ దదుస్తస్మై ప్రవివేశ తదాజ్ఞయా ॥ ౫౧॥
 ఏవం షోడశ ద్వారాణి నిరీక్ష్య కమలోద్భవః ।
 దేవైః సార్థం తానతీత్య ప్రవివేశ హరేః సభామ్ ॥ ౫౨॥
 దేవర్షిభిః పరివృతాం పార్షదైశ్చ చతుర్భుజైః ।
 నారాయణస్వరూపైశ్చ సర్వైః కౌస్తుభభూషితైః ॥ ౫౩॥
 నవేన్దుమణ్డలాకారాం చతురస్రాం మనోహరామ్ ।
 మణీన్ద్రహారనిర్మాణాం హీరాసారసుశోభితామ్ ॥ ౫౪॥
 అమూల్యరత్నఖచితాం రచితాం స్వేచ్ఛయా హరేః ।
 మాణిక్యమాలాజాలాభాం ముక్తాపజ్జీవిభూషితామ్ ॥ ౫౫॥
 మణ్డితాం మణ్డలాకారై రత్నదర్పణకోటిభిః ।

విచిత్రైశ్చిత్రైఃఖాభిర్నాచిత్రవిచిత్రితామ్ || ౫౬||
 పద్మరాగేన్ద్రరచితాం రుచిరాం మణిపజ్జుజైః |
 సోపానశతకైర్మృతైః స్యమన్తకవినిర్మితైః || ౫౭||
 పట్టసూత్రగర్భయ్యుక్తైశ్చారుచన్దనపల్లవైః |
 ఇన్ద్రసీలస్తమ్భవర్షైర్వేష్టితాం సుమనోహరామ్ || ౫౮||
 సద్రత్నపూర్ణకుమ్భానాం సమూహైశ్చ సమన్వితామ్ |
 పారిజాతప్రసూనానాం మాలాజాలైర్విరాజితామ్ || ౫౯||
 కస్తూరీకుంజమారకైః సుగన్ధిచన్దనద్రుమైః |
 సుసంస్కృతాం తు సర్వత్ర వాసితాం గన్ధవాయునా || ౬౦||
 విద్యాధరీసమూహానాం నృత్యజాలైర్విరాజితామ్ |
 సహస్రయోజనాయామాం పరిపూర్ణాం చ కింకరైః || ౬౧||
 దదర్శ శ్రీహరిం బ్రహ్మ శంకరశ్చ సురైః సహ |
 వసన్తం తన్మధ్యదేశే యథేన్ద్రం తారకావృతమ్ || ౬౨||
 అమూల్యరత్ననిర్మాణచిత్రసింహాసనే స్థితమ్ |
 కిరీటినం కుంజలినం వనమాలావిభూషితమ్ || ౬౩||
 చన్దనోక్షితసర్వాంగం బిభృతం కేలిపజ్జుజమ్ |
 పురతో నృత్యగీతం చ పశ్యన్తం సస్మితం ముదా || ౬౪||
 శాన్తం సరస్వతీకాన్తం లక్ష్మీధృతపదామ్బుజమ్ |
 లక్ష్మ్యో ప్రదత్తం తామ్బూలం భుక్తవన్తం సువాసితమ్ || ౬౫||
 గగ్గయా పరయా భక్త్యా సేవితం శ్వేతచామరైః |
 సర్వైశ్చ స్తూయమానం చ భక్తీనమ్రాత్మకన్దరైః || ౬౬||
 ఏవం విశిష్టం తం దృష్ట్వా పరిపూర్ణతమం ప్రభుమ్ |
 బ్రహ్మాదయః సురాః సర్వే ప్రణమ్య తుష్టువున్తదా || ౬౭||
 పులకాఞ్చితసర్వాఙ్గాః సాశ్రునేత్రైశ్చ గద్గదాః |
 భక్తైశ్చ పరయా భక్త్యా భీతా నమ్రాత్మకన్దరాః || ౬౮||
 కృతాఙ్జలిపుటో భూత్వా విధాతా జగతామపి |
 వృత్తాన్తం కథయామాస వినియేన హరేః పురః || ౬౯||

హరిస్తద్వచనం శ్రుత్వా సర్వజ్ఞః సర్వభావవిత్ ।
 ప్రహస్యోవాచ బ్రహ్మణం రహస్యం చ మనోహరమ్ ॥ ౭౦॥
 శ్రీభగవానువాచ ।
 శక్తిచూడస్య వృత్తాంతం సర్వం జానామి పద్మజ ।
 మద్భక్తస్య చ గోపస్య మహాతేజస్వినః పురా ॥ ౭౧॥
 శృణు తత్సర్వవృత్తాంతమితిహాసం పురాతనమ్ ।
 గోలోకస్యైవ చరితం పాపఘ్నం పుణ్యకారకమ్ ॥ ౭౨॥
 సుదామా నామ గోపశ్చ పార్షదప్రవరో మమ ।
 స ప్రాప దానవీం యోనిం రాధాశాపాత్సుదారుణాత్ ॥ ౭౩॥
 తత్త్రైకదాహమగమం స్వామియోద్రాసమణ్డలమ్ ।
 విరజామపి నీత్వా చ మమ ప్రాణాధికా పరా ॥ ౭౪॥
 సా మాం విరజయా సార్థం విజ్ఞాయ కింకరీముఖాత్ ।
 పశ్చాత్కుర్ధా సాజగామ న దదర్శ చ తత్ర మామ్ ॥ ౭౫॥
 విరజాం చ నదీరూపాం మాం జ్ఞాత్వా చ తిరోహితమ్ ।
 పునర్జగామ సా దృష్ట్వా స్వామయం సఖిభిః సహ ॥ ౭౬॥
 మాం దృష్ట్వా మన్దిరే దేవీ సుదామా సహితం పురా ।
 భృశం సా భర్త్యయామాస మౌనీభూతం చ సుస్థిరమ్ ॥ ౭౭॥
 తచ్చుత్వాసహమానశ్చ సుదామా తాం చుకోప హ ।
 స చ తాం భర్త్యయామాస కోపేన మమ సనిధౌ ॥ ౭౮॥
 తచ్చుత్వా కోపయుక్తా సా రక్తపక్ష్మజులోచనా ।
 బహిష్కర్తుం చకరాజ్ఞాం సన్తప్తం మమ సంసది ॥ ౭౯॥
 సఖీలక్షం సముత్తస్థా దుర్వారం తేజసోల్బణమ్ ।
 బహిశ్చకార తం తూర్ణం జల్పంతం చ పునః పునః ॥ ౮౦॥
 సా చ తత్తాడనం తాసాం శ్రుత్వా రుష్టా శశాప హ ।
 యాహి రే దానవీం యోనిమిత్యేవం దారుణం వచః ॥ ౮౧॥
 తం గచ్ఛంతం శపంతం చ రుదంతం మాం ప్రణమ్య చ ।
 వారయామాస తుష్టా సా రుదతీ కృపయా పునః ॥ ౮౨॥
 హే వత్స తిష్ఠ మా గచ్ఛ క్వ యాసీతి పునః పునః ।

సముచ్చార్య చ తత్పశ్చాజ్జగామ సా చ విక్లవమ్ || ౮౩||

గోప్యశ్చ రురుదుః సర్వా గోపాశ్చాపి సుదుఃఖితాః |

తే సర్వే రాధికా చాపి తత్పశ్చాద్ బోధితా మయా || ౮౪||

ఆయాస్యతి క్షణార్ధేన కృత్వా శాపస్య పాలనమ్ |

సుదామంస్త్యమిహాగచ్ఛేత్సుక్త్యా సా చ నివారితా || ౮౫||

గోలోకస్య క్షణార్ధేన వైకం మన్వన్తరం భవేత్ |

పృథివ్యాం జగతాం ధాతరిత్యేవ వచనం ద్రువమ్ || ౮౬||

ఇత్యేవం శఙ్ఖచూడశ్చ పునస్తత్రైవ యాస్యతి |

మహాబలిష్ఠో యోగేశః సర్వమాయావిశారదః || ౮౭||

మమ శూలం గృహీత్వా చ శీఘ్రం గచ్ఛత భారతమ్ |

శివః కరోతు సంహారం మమ శూలేన రక్షసః || ౮౮||

మమైవ కవచం కణ్ఠే సర్వమజ్జలకారకమ్ |

బిభర్తి దానవః శశ్వత్సంసారే విజయా తతః || ౮౯||

తస్మిన్ బ్రహ్మన్ స్థితే చైవ న కోఽపి హింసితుం క్షమః |

తద్యాచనాం కరిష్యామి విప్రరూపోఽహమేవ చ || ౯౦||

సతీత్వహానిస్తత్పత్న్యా యత్ర కాలే భవిష్యతి |

తత్రైవ కాలే తన్మృత్యురితి దత్తో వరస్త్యయా || ౯౧||

తత్పత్న్యశ్చోదరే వీర్యమర్పయిష్యామి నిశ్చితమ్ |

తత్క్షణే చైవ తన్మృత్యుర్భవిష్యతి న సంశయః || ౯౨||

పశ్చాత్సా దేహముత్సజ్య భవిష్యతి మమ ప్రియా |

ఇత్యుక్త్యా జగతాం నాథో దదౌ శూలం హరాయ చ || ౯౩||

శూలం దత్త్వా యయౌ శీఘ్రం హరిరభ్యన్తరే ముదా |

భారతం చ యయుర్దేవా బ్రహ్మరుద్రపురోగమాః || ౯౪||

ఇతి శ్రీమద్దేవీభాగవతే మహాపురాణేఽష్టాదశసాహస్ర్యాం

సంహితాయాం నవమస్కన్ధే శఙ్ఖచూడన సహ

తులసీసగ్గమవర్ణనం నామైకోనవింశోఽధ్యాయః || ౯.౧౯||

౯.౨౦ వింశోఽధ్యాయః । శఙ్ఖచూడేన సహ దేవానాం సఙ్ఖామోద్యోగవర్ణనమ్ ।

శ్రీనారాయణ ఉవాచ ।

బ్రహ్మ శివం సన్నియోజ్య సంహారే దానవస్య చ ।

జగమ స్వాలయం తూర్ణం యథాస్థానం సురోత్తమాః ॥ ౧॥

చన్ద్రభాగానదీతీరే వటమూలే మనోహరే ।

తత్ర తస్థౌ మహాదేవో దేవవిస్తారహేతవే ॥ ౨॥

దూతం కృత్వా చిత్రరథం గన్ధర్వేశ్వరమీప్సితమ్ ।

శీఘ్రం ప్రస్తాపయామాస శఙ్ఖచూడాన్తికం ముదా ॥ ౩॥

సర్వేశ్వరాఙ్గాయా శీఘ్రం యయౌ తన్నగరం పరమ్ ।

మహేన్ద్రనగరోత్కృష్టం కుబేరభవనాధికమ్ ॥ ౪॥

పఞ్చాయోజనవిస్తీర్ణం దైర్ఘ్యే తద్ ద్విగుణం భవేత్ ।

స్ఫటికాకారమణిభిర్నిర్మితం యానవేష్టితమ్ ॥ ౫॥

సప్తభిః పరిఖాభిశ్చ దుర్గమాభిః సమన్వితమ్ ।

జ్వలదగ్నినిభైః శశ్వత్కల్పితం రత్నకోటిభిః ॥ ౬॥

యుక్తం చ వీధీశతకైర్మణివేదివిచిత్రితైః ।

పరితో వణిజాం సౌధైర్నానావస్తువిరాజితైః ॥ ౭॥

సిన్ధూరాకారమణిభిర్నిర్మితైశ్చ విచిత్రితైః ।

భూషితం భూషితైర్ద్యైరాశ్రయైః శతకోటిభిః ॥ ౮॥

గత్వా దదర్శ తన్మధ్యే శఙ్ఖచూడాలయం పరమ్ ।

అతీవ వలయాకారం యథా పూర్వేన్దుమణ్డలమ్ ॥ ౯॥

జ్వలదగ్నిశిఖాక్రాభిః పరిఖాభిశ్చతస్పభిః ।

తద్దుర్గమం చ శత్రాణామన్యేషాం సుగమం సుఖమ్ ॥ ౧౦॥

అత్యుచ్చైర్దగనస్పర్శిమణిశ్శృంగవిరాజితమ్ ।

రాజితం ద్వాదశద్వారైర్ద్వారపాలసమన్వితమ్ ॥ ౧౧॥

మణీన్ద్రసారనిర్మాణైః శోభితం లక్షమన్దిరైః ।

శోభితం రత్నసోపానై రత్నస్తమ్భవిరాజితమ్ ॥ ౧౨॥

తద్ దృష్ట్వా పుష్పదన్తోఽపి వరం ద్వారం దదర్శ సః ।

ద్వారే నియుక్తం పురుషం శూలహస్తం చ సస్మితమ్ ॥ ౧౩॥

తిష్ఠంతం పిఙ్గలాక్షం చ తామ్రవర్ణం భయంకరమ్ ।
 కథయామాస వృత్తాంతం జగామ తదనుజ్ఞయా ॥ ౧౪ ॥
 అతిక్రమ్య చ తద్ధ్వారం జగామాభ్యంతరం పునః ।
 స కోఽపి రక్షతి శ్రుత్వా దూతరూపం రణస్య చ ॥ ౧౫ ॥
 గత్వా సోఽభ్యంతరద్వారం ద్వారపాలమువాచ హ ।
 రణస్య సర్వవృత్తాంతం విజ్ఞాపయత మాచిరమ్ ॥ ౧౬ ॥
 స చ తం కథయిత్వా చ దూతో గన్తుమువాచ హ ।
 స గత్వా శఙ్ఖమాడం తం దదర్శ సుమనోహరమ్ ॥ ౧౭ ॥
 రాజమణ్డలమధ్యస్థం స్వర్ణసింహాసనే స్థితమ్ ।
 మణీన్ద్రరచితం దివ్యం రత్నదణ్డసమన్వితమ్ ॥ ౧౮ ॥
 రత్నకృత్రిమపుష్పైశ్చ ప్రశస్తైః శోభితం సదా ।
 భృత్యేన మస్తకన్యస్తం స్వర్ణచక్రం మనోహరమ్ ॥ ౧౯ ॥
 సేవితం పార్షదగజై రుచిరైః శ్వేతచామరైః ।
 సువేషం సుందరం రమ్యం రత్నభూషణభూషితమ్ ॥ ౨౦ ॥
 మాత్యేన లేపనం సూక్ష్మం సువస్త్రం దధతం మునే ।
 దానవేన్ద్రైః పరివృతం సువేష్మైశ్చ త్రికోటిభిః ॥ ౨౧ ॥
 శతకోటిభిరన్యైశ్చ భ్రమద్భిరస్త్రపాణిభిః ।
 ఏవమూభతశ్చాచ తం దృష్ట్వా పుష్పదంతైః సవిస్మయః ॥ ౨౨ ॥
 ఉవాచ స చ వృత్తాంతం యదుక్తం శఙ్కరేణ చ ।
 పుష్పదంత ఉవాచ ।
 రాజేన్ద్ర శివభృత్యోఽహం పుష్పదంతాభిధః ప్రభో ॥ ౨౩ ॥
 యదుక్తం శఙ్కరేణైవ తద్ బ్రవీమి నిశామయ ।
 రాజ్యం దేహి చ దేవానామధికారం చ సామృతమ్ ॥ ౨౪ ॥
 దేవాశ్చ శరణాపన్నా దేవేశం శ్రీహరిం పరమ్ ।
 హరిర్దత్తాస్య శూలం చ తేన ప్రస్థాపితః శివః ॥ ౨౫ ॥
 పుష్పభద్రానదీతీరే వటమూలే త్రిలోచనః ।
 ఏషయం దేహి తేషాం చ యుద్ధం వా కురు నిశ్చితమ్ ॥ ౨౬ ॥

గత్వా వక్ష్యామి కిం శమ్భుమథ తద్వద మామపి ।
 దూతస్య వచనం శ్రుత్వా శఙ్ఖచూడః ప్రహస్య చ ॥ ౨౭॥
 ప్రభాతేఽహం గమిష్యామి త్వం చ గచ్ఛేత్సువాచ హ ।
 స గత్వోవాచ తం తూర్ణం వటమూలస్థమీశ్వరమ్ ॥ ౨౮॥
 శఙ్ఖచూడస్య వచనం తదీయం తన్ముఖోదితమ్ ।
 ఏతస్మిన్నంతరే స్కన్ధ ఆజగామ శివాన్తికమ్ ॥ ౨౯॥
 వీరభద్రశ్చ నన్ది చ మహాకాలః సుభద్రకః ।
 విశాలాక్షశ్చ బాణశ్చ పిఙ్గాక్షో వికమ్పనః ॥ ౩౦॥
 విరూపో వికృతిశ్చైవ మణిభద్రశ్చ బాష్కలః ।
 కపిలాఖ్యో దీర్ఘదంష్ట్రో వికటస్తామ్రలోచనః ॥ ౩౧॥
 కాలకణ్ఠో బలీభద్రః కాలజిహ్వాః కుటీచరః ।
 బలోన్మత్తో రణశ్లాఘీ దుర్జయో దుర్గమస్తథా ॥ ౩౨॥
 అష్టా చ భైరవా రౌద్రా రుద్రాశ్చైకాదశ స్మృతాః ।
 వసవోఽష్టౌ వాసవశ్చ ఆదిత్యా ద్వాదశ స్మృతాః ॥ ౩౩॥
 హుతాశనశ్చ చంద్రశ్చ విశ్వకర్మాశ్వినౌ చ తౌ ।
 కుబేరశ్చ యమశ్చైవ జయంతో నలకూబరః ॥ ౩౪॥
 వాయుశ్చ వరుణశ్చైవ బుధశ్చ మఙ్గలస్తథా ।
 ధర్మశ్చ శనిరీశానః కామదేవశ్చ వీర్యవాన్ ॥ ౩౫॥
 ఉగ్రదంష్ట్రా చోగ్రదణ్డా కోటరా కైటభీ తథా ।
 స్వయం చాష్టభుజా దేవీ భద్రకాలీ భయఙ్కరీ ॥ ౩౬॥
 రత్నేన్ద్రసారనిర్మాణవిమానోపరి సంస్థితా ।
 రక్తవస్త్రపరీధానా రక్తమాల్యానులేపనా ॥ ౩౭॥
 నృత్యస్త్రీ చ హసస్త్రీ చ గాయస్త్రీ సుస్వరం ముదా ।
 అభయం దదాతి భక్తేభ్యోఽభయా సా చ భయం రిపుమ్ ॥ ౩౮॥
 బిభ్రతీ వికటాం జిహ్వం సులోలాం యోజనాయతామ్ ।
 శఙ్ఖచక్రగదాపద్మఖడ్గచర్మధనుఃశరాన్ ॥ ౩౯॥
 ఖర్పరం వర్తులాకారం గమ్భీరం యోజనాయతమ్ ।
 త్రిశూలం గగనస్పర్శి శక్తిం చ యోజనాయతామ్ ॥ ౪౦॥

ముద్గరం ముసలం వజ్రం ఖేటం ఫలకముజ్జ్వలమ్ ।
 వైష్ణవాస్త్రం వారుణాస్త్రం వాహ్నీయం నాగపాశకమ్ ॥ ౪౧॥
 నారాయణాస్త్రం గాన్ధర్వం బ్రహ్మాస్త్రం గారుడం తథా ।
 పర్జన్యాస్త్రం పాశుపతం జృమ్భణాస్త్రం చ పార్వతమ్ ॥ ౪౨॥
 మాహేశ్వరాస్త్రం వాయవ్యం దణ్డం సమ్మోహనం తథా ।
 అవ్యర్థమస్త్రకం దివ్యం దివ్యాస్త్రశతకం పరమ్ ॥ ౪౩॥
 ఆగత్య తత్ర తస్థౌ చ యోగినీనాం త్రికోటిభిః ।
 సార్థం చ డాకినీనాం చ వికటానాం త్రికోటిభిః ॥ ౪౪॥
 భూతప్రేతపిశాచాశ్చ కూష్మాణ్డా బ్రహ్మరాక్షసాః ।
 వేతాలా రాక్షసాశ్చైవ యక్షాశ్చైవ తు కిన్నరాః ॥ ౪౫॥
 తాభిశ్చైవ సహ స్కన్ధః ప్రణమ్య చన్ద్రశేఖరమ్ ।
 పితుః పార్శ్వే సహాయార్థం సమువాస తదాజ్ఞయా ॥ ౪౬॥
 అథ దూతే గతే తత్ర శఙ్ఖచూడః ప్రతాపవాన్ ।
 ఉవాచ తులసీం వార్తాం గత్వాభ్యన్తరమేవ చ ॥ ౪౭॥
 రణవార్తాం చ సా శ్రుత్వా శుష్కకణ్ఠోష్ఠతాలుకా ।
 ఉవాచ మధురం సాధ్వీ హృదయేన విదూయతా ॥ ౪౮॥
 తులస్యవాచ ।
 హే ప్రాణబన్ధో హే నాథ తిష్ఠ మే వక్షసి క్షణమ్ ।
 హే ప్రాణాధిష్ఠాతృదేవ రక్ష మే జీవితం క్షణమ్ ॥ ౪౯॥
 భుజ్వి జన్మ సమాసాద్య యన్మే మనసి వాఙ్మతమ్ ।
 పశ్యామి త్వాం క్షణం కిచ్ఛిల్లోచనాభ్యాం చ సాదరమ్ ॥ ౫౦॥
 ఆన్దోలయన్తే ప్రాణా మే మనో దగ్ధం చ సన్తతమ్ ।
 దుఃస్వప్నశ్చ మయా దృష్టశ్చాద్యైవ చరమే నిశి ॥ ౫౧॥
 తులసీవచనం శ్రుత్వా భుక్త్వా పీత్వా నృపేశ్వర ।
 ఉవాచ వచనం ప్రాజ్ఞో హితం సత్యం యథోచితమ్ ॥ ౫౨॥
 శఙ్ఖచూడ ఉవాచ ।
 కాలేన యోజితం సర్వం కర్మభోగనిబన్ధనమ్ ।

శుభం హర్షః సుఖం దుఃఖం భయం శోకశ్చ మజ్జలమ్ ॥ ౫౩॥

కాలే భవంతి వృక్షాశ్చ స్కన్ధవంతశ్చ కాలతః ।

క్రమేణ పుష్పవంతశ్చ ఫలవంతశ్చ కాలతః ॥ ౫౪॥

తేషాం ఫలాని పక్వాని ప్రభవన్త్యేవ కాలతః ।

తే సర్వే ఫలితాః కాలే పాతం యాన్తి చ కాలతః ॥ ౫౫॥

కాలే భవంతి విశ్వాని కాలే నశ్యంతి సుందరీ ।

కాలాత్సృష్టా చ సృజతి పాతా పాతి చ కాలతః ॥ ౫౬॥

సంహర్తా సంహరేత్కాలే క్రమేణ సజ్జరంతి తే ।

బ్రహ్మవిష్ణుశివాదీనామీశ్వరః ప్రకృతిః పరా ॥ ౫౭॥

సప్తా పాతా చ సంహర్తా స చాత్మా కాలనర్తకః ।

కాలే స ఏవ ప్రకృతిం స్యాభిన్నాం నేవచ్ఛయా ప్రభుః ॥ ౫౮॥

నిర్మాయ కృతవాన్సర్వాన్విశ్వస్థాంశ్చ చరాచరాన్ ।

సర్వేశః సర్వరూపశ్చ సర్వాత్మా పరమేశ్వరః ॥ ౫౯॥

జనం జనేన జనితా జనం పాతి జనేన యః ।

జనం జనేన హరతే తం దేవం భజ సామృతమ్ ॥ ౬౦॥

యస్యాజ్ఞయా వాతి వాతః శీఘ్రగామీ చ సామృతమ్ ।

యస్యాజ్ఞయా చ తపనస్తపత్యేవ యథాక్షణమ్ ॥ ౬౧॥

యథాక్షణం వర్షతీన్ద్రో మృత్యుశ్చరతి జన్తషు ।

యథాక్షణం దహత్యగ్నిశ్చన్ద్రో భ్రమతి శీతవాన్ ॥ ౬౨॥

మృతోఽర్మృత్యుం కాలకాలం యమస్య చ యమం పరమ్ ।

విభుం స్రష్టుశ్చ స్రష్టారం మాతుశ్చ మాతృకం భవే ॥ ౬౩॥

సంహర్తారం చ సంహర్తుస్తం దేవం శరణం వ్రజ ।

కో వా బన్ధుశ్చ కేషాం వా సర్వబన్ధుం భజ ప్రియే ॥ ౬౪॥

అహం కో వా చ త్వం కా వా విధినా యోజితః పురా ।

త్వయా సార్ధం కర్మణా చ పునస్తేన వియోజితః ॥ ౬౫॥

అజ్ఞానీ కాతరః శోకే విపత్తౌ న చ పణీతః ।

సుఖే దుఃఖే భ్రమత్యేవ కాలనేమిక్రమేణ చ ॥ ౬౬॥

నారాయణం తం సర్వేశం కాంతం యాస్యసి నిశ్చితమ్ ।
 తపః కృతం యదర్థం చ పురా బదరికాశ్రమే ॥ ౬౭ ॥
 మయా త్వం తపసా లబ్ధా బ్రహ్మణస్తు వరేణ చ ।
 హర్యర్థే యత్తవ తపో హరిం ప్రాప్స్యసి కామిని ॥ ౬౮ ॥
 వృన్దావనే చ గోవిందం గోలోకే త్వం లభిష్యసి ।
 అహం యాస్యామి తల్లోకం తనుం త్యక్త్వా చ దానవీమ్ ॥ ౬౯ ॥
 తత్ర ద్రక్ష్యసి మాం త్వం చ ద్రక్ష్యామి త్వాం చ సామృతమ్ ।
 అగమం రాధికాశాపాద్భారతం చ సుదుర్లభమ్ ॥ ౭౦ ॥
 పునర్యాస్యామి తత్రైవ కః శోకో మే శృణు ప్రియే ।
 త్వం చ దేహం పరిత్యజ్య దివ్యరూపం విధాయ చ ॥ ౭౧ ॥
 తత్కాలం ప్రాప్స్యసి హరిం మా కాన్తే కాతరా భవ ।
 ఇత్యుక్త్వా చ దినాన్తే చ తయా సార్థం మనోహరమ్ ॥ ౭౨ ॥
 సుషాప శోభనే తల్పే పుష్పచందనచర్చితే ।
 నానాప్రకారవిభవం చకార రత్నమన్దిరే ॥ ౭౩ ॥
 రత్నప్రదీపసంయుక్తే స్త్రీరత్నం ప్రాప్య సుందరీమ్ ।
 నినాయ రజసిం రాజా క్రీడాకౌతుకమజ్జలైః ॥ ౭౪ ॥
 కృత్వా వక్షసి తాం కాన్తాం రుదతీమతిదుఃఖితామ్ ।
 కృశోదరీం నిరాహారాం నిమగ్నాం శోకసాగరే ॥ ౭౫ ॥
 పునస్తాం బోధయామాస దివ్యజ్ఞానేన జ్ఞానవిత్ ।
 పురా కృష్ణేన యదర్థం భాణీరే తత్త్వముత్తమమ్ ॥ ౭౬ ॥
 స చ తస్యై దదౌ సర్వం సర్వశోకహరం పరమ్ ।
 జ్ఞానం సమ్రాప్య సా దేవీ ప్రసన్నవదనేక్షణా ॥ ౭౭ ॥
 క్రీడాం చకార హర్షేణ సర్వం మత్సేతి నశ్వరమ్ ।
 తౌ దమృతీ చ క్రీడంతౌ నిమగ్నౌ సుఖసాగరే ॥ ౭౮ ॥
 పులకాఞ్జితసర్వాఙ్గౌ మూర్ఛితౌ నిర్జనే మునే ।
 అఙ్గప్రత్యఙ్గసంయుక్తౌ సుప్రీతౌ సురతోత్సుకో ॥ ౭౯ ॥
 ఏకాఙ్గౌ చ తథా తౌ ద్వౌ చార్ధనారీశ్వరో యథా ।
 ప్రాణేశ్వరం చ తులసి మేనే ప్రాణాధికం పరమ్ ॥ ౮౦ ॥

ప్రాణాధికాం చ తాం మేనే రాజా ప్రాణేశ్వరీం సతీమ్ ।
 తౌ స్థితౌ సుఖసుప్తౌ చ తన్వితౌ సుందరౌ సమా ॥ ౮౧॥
 సువేషౌ సుఖసమ్భోగాదచేష్టౌ సుమనోహరౌ ।
 క్షణం సుచేతనౌ తౌ చ కథయంతౌ రసాశ్రయాత్ ॥ ౮౨॥

కథాం మనోరమాం దివ్యాం హసంతౌ చ క్షణం పునః ।
 క్షణం చ కేలిసంయుక్తౌ రసభావసమన్వితౌ ॥ ౮౩॥
 సురతే విరతిర్నాస్తి తౌ తద్విషయపణ్ణితౌ ।
 సతతం జయయుక్తౌ ద్వా క్షణం నైవ పరాజితౌ ॥ ౮౪॥

ఇతి శ్రీమద్దేవీభాగవతే మహాపురాణేఽష్టాదశసాహస్ర్యాం
 సంహితాయాం నవమస్కంధే నారాయణనారదసంవాదే శఙ్ఖచూడేన సహ
 దేవానాం సజ్జామోద్యోగవర్ణనం నామ వింశోఽధ్యాయః ॥ ౯.౨౦॥

౯.౨౧ ఏకవింశోఽధ్యాయః । శఙ్ఖచూడకృతే ప్రబోధవాక్యవర్ణనమ్ ।

శ్రీనారాయణ ఉవాచ ।
 శ్రీకృష్ణం మనసా ధ్యాత్వా రక్షః కృష్ణపరాయణః ।
 బ్రాహ్మ ముహూర్తే చోత్థాయ పుష్పతల్పాన్మనోహరాత్ ॥ ౧॥
 రాత్రివాసః పరిత్యజ్య స్నాత్వా మృగలవారిణా ।
 ధౌతే చ వాససీ ధృత్వా కృత్వా తిలకముజ్జ్వలమ్ ॥ ౨॥
 చకారాహ్నికమావశ్యమభీష్టదేవవందనమ్ ।
 దధ్యాజ్యమధులాజాంశ్చ దదర్శ వస్తు మృగలమ్ ॥ ౩॥
 రత్నశ్రేష్ఠం మణిశ్రేష్ఠం వస్త్రశ్రేష్ఠం చ కాఞ్చనమ్ ।
 బ్రాహ్మణేభ్యో దదౌ భక్త్యా యథా నిత్యం చ నారద ॥ ౪॥
 అమూల్యరత్నం యత్కించన్నుక్తమాణిక్యహీరకమ్ ।
 దదౌ విప్రాయ గురవే యాత్రామృగలహేతవే ॥ ౫॥
 గజరత్నమశ్వరత్నం ధనరత్నం మనోహరమ్ ।
 దదౌ సర్వం దరిద్రాయ విప్రాయ మృగలాయ చ ॥ ౬॥
 భాణ్డారాణాం సహస్రాణి నగరాణాం ద్వీలక్షకమ్ ।

గ్రామాణాం శతకోటిం చ బ్రాహ్మణాయ దదౌ ముదా ॥ ౭॥

పుత్రం కృత్వా తు రాజేన్ద్రం సర్వేషు దానవేషు చ ।

పుత్రం సమర్ప్య భార్యాం తాం రాజ్యం చ సర్వసమ్పదమ్ ॥ ౮॥

ప్రజానుచరసజ్ఞం చ భాణ్డారం వాహనాదికమ్ ।

స్వయం సన్నాహాయుక్తశ్చ ధనుష్యాణిర్బభూవ హ ॥ ౯॥

భృత్యద్వారా క్రమేణైవ చకార సైన్యసంఘాయమ్ ।

అశ్వానాం చ త్రిలక్షేణ లక్షేణ వరహస్త్రినామ్ ॥ ౧౦॥

రథానామయుతేనైవ ధానుష్కాణాం త్రికోటిభిః ।

త్రికోటిభిర్వర్మిణాం చ శూలినాం చ త్రికోటిభిః ॥ ౧౧॥

కృతా సేనాపరిమితా దానవేన్ద్రేణ నారద ।

తస్యాం సేనాపత్నిశ్చైవ యుద్ధశాస్త్రవిశారదః ॥ ౧౨॥

మహారథః స విజ్ఞేయో రథినాం ప్రవరో రణే ।

త్రిలక్షాక్షౌహిణీసేనాపతిం కృత్వా సరాధిపః ॥ ౧౩॥

త్రింశదక్షౌహిణీబాధం భాణ్డౌఘం చ చకార హ ।

బహిర్బభూవ శివిరాన్మనసా శ్రీహరిం స్మరన్ ॥ ౧౪॥

రత్నేన్ద్రసారనిర్మాణవిమానమారురోహ సః ।

గురువర్గాన్పురస్కృత్య ప్రయయా శక్కురాన్తికమ్ ॥ ౧౫॥

పుష్పభద్రానదీతీరే యత్రాక్షయవటః శుభః ।

సిద్ధాశ్రమం చ సిద్ధానాం సిద్ధిక్షేత్రం చ నారద ॥ ౧౬॥

కపిలస్య తపఃస్థానం పుణ్యక్షేత్రే చ భారతే ।

పశ్చిమోదధిపూర్వే చ మలయస్య చ పశ్చిమే ॥ ౧౭॥

శ్రీశైలోత్తరభాగే చ గన్ధమాదనదక్షిణే ।

పశ్చిమోజనవిస్తీర్ణా ద్వైర్వ్యే శతగుణా తథా ॥ ౧౮॥

శుద్ధస్ఫటికసంఘాతా భారతే చ సుపుణ్యదా ।

శాశ్వతీ జలపూర్ణా చ పుష్పభద్రా నదీ శుభా ॥ ౧౯॥

లవణాద్ధిప్రియా భార్యా శశ్వత్సౌభాగ్యసంయుతా ।

శరావతీమిత్రితా చ నిర్గతా సా హిమాలయాత్ ॥ ౨౦॥

గోమతీం వామతః కృత్వా ప్రవిష్టా పశ్చిమోదధౌ ।
 తత్ర గత్వా శఙ్ఖచూడో దదర్శ చన్ద్రశేఖరమ్ ॥ ౨౧॥
 వటమూలే సమాసీనం సూర్యకోటిసమప్రభమ్ ।
 కృత్వా యోగాసనం దృష్ట్వా ముద్రాయుక్తం చ సస్మితమ్ ॥ ౨౨॥
 శుద్ధస్ఫటికసజ్జాశం జ్వలన్తం బ్రహ్మతేజసా ।
 త్రిశలపట్టిశధరం వ్యాఘ్రచర్మామ్బరం వరమ్ ॥ ౨౩॥
 భక్తమృత్యుహరం శాన్తం గౌరీకాన్తం మనోహరమ్ ।
 తపసాం ఫలదాతారం దాతారం సర్వసమ్పదామ్ ॥ ౨౪॥
 ఆశుతోషం ప్రసన్నాస్యం భక్తానుగ్రహకాతరమ్ ।
 విశ్వనాథం విశ్వబీజం విశ్వరూపం చ విశ్వజమ్ ॥ ౨౫॥
 విశ్వమ్భరం విశ్వవరం విశ్వసంహారకారకమ్ ।
 కారణం కారణానాం చ నరకార్ణవతారణమ్ ॥ ౨౬॥
 జ్ఞానప్రదం జ్ఞానబీజం జ్ఞానానన్దం సనాతనమ్ ।
 అవరుహ్య విమానాచ్ఛ తం దృష్ట్వా దానవేశ్వరః ॥ ౨౭॥
 సర్వైః సార్థం భక్తియుక్తః శిరసా ప్రణనామ సః ।
 వామతో భద్రకాలీం చ స్కన్దం చ తత్పురః స్థితమ్ ॥ ౨౮॥
 ఆశిషం చ దదౌ తస్మై కాలీ స్కన్దశ్చ శఙ్కరః ।
 ఉత్తస్థరాగతం దృష్ట్వా సర్వే నస్తీశ్వరాదయః ॥ ౨౯॥
 పరస్పరం చ భాషన్తే చక్రుస్తత్ర చ సామృతమ్ ।
 రాజా కృత్వా చ సమ్భాషామువాస శివసన్నిధౌ ॥ ౩౦॥
 ప్రసన్నాత్మా మహాదేవో భగవాన్స్తమువాచ హ ।
 మహాదేవ ఉవాచ ।
 విధాతా జగతాం బ్రహ్మ పితా ధర్మస్య ధర్మవిత్ ॥ ౩౧॥
 మరీచిస్తస్య పుత్రశ్చ వైష్ణవాశ్చాపి ధార్మికః ।
 కశ్యపశ్చాపి తత్పుత్రో ధర్మిష్ఠశ్చ ప్రజాపతిః ॥ ౩౨॥
 దక్షః ప్రిత్యా దదౌ తస్మై భక్త్యా కన్యాస్త్రయోదశ ।
 తాన్వేకా చ దనుః సాధ్వీ తత్సౌభాగ్యవివర్ధితా ॥ ౩౩॥
 చత్వారింశద్దనోః పుత్రా దానవాన్తేజసోల్బణాః ।

తేషేకో విప్రచిత్తిశ్చ మహాబలపరాక్రమః ॥ ౩౪॥

తత్పుత్రో ధార్మికో దమ్నో విష్ణుభక్తో జితేంద్రియః ।
జజాప పరమం మన్తం పుష్కరే లక్షవత్సరమ్ ॥ ౩౫॥

శుక్రాచార్యం గురుం కృత్వా కృష్ణస్య పరమాత్మనః ।
తదా త్వాం తనయం ప్రాప పరం కృష్ణపరాయణమ్ ॥ ౩౬॥

పురా త్వం పార్షదో గోపో గోపేష్వపి సుధార్మికః ।
అధునా రాధికాశాపాద్భారతే దానవేశ్వరః ॥ ౩౭॥

ఆబ్రహ్మస్తమ్భపర్యవ్రతం తుచ్ఛం మేనే చ వైష్ణవః ।
సాతోక్యసార్జిసాయుజ్యసామీప్యం చ హరేరపి ॥ ౩౮॥

దీయమానం న గృహ్లాన్తి వైష్ణవాః సేవనం వినా ।
బ్రహ్మత్వమమరత్వం వా తుచ్ఛం మేనే చ వైష్ణవః ॥ ౩౯॥

ఇన్ద్రత్వం వా మనుత్వం వా న మేనే గణనాసు చ ।
కృష్ణభక్తస్య తే కిం వా దేవానాం విషయే భ్రమే ॥ ౪౦॥

దేహి రాజ్యం చ దేవానాం మత్ప్రీతిం రక్ష భూమిప ।
సుఖం స్వరాజ్యే త్వం తిష్ఠ దేవాస్తిష్ఠన్తు వై పదే ॥ ౪౧॥

అలం భూతవిరోధేన సర్వే కశ్యపవంశజాః ।
యాని కాని చ పాపాని బ్రహ్మహత్యాదికాని చ ॥ ౪౨॥

జ్ఞాతిద్రోహస్య పాపాని కలాం నార్హన్తి షోడశీమ్ ।
స్వసమ్పదాం చ హానిం చ యది రాజేన్ద్ర మన్యసే ॥ ౪౩॥

సర్వావస్థా చ సమతాం కేషాం యాతి చ సర్వదా ।
బ్రహ్మణశ్చ తిరోభావో లయే ప్రాకృతికే సదా ॥ ౪౪॥

ఆవిర్భావః పునస్తస్య ప్రభావాదీశ్వరేచ్ఛయా ।
జ్ఞానవృద్ధిశ్చ తపసా స్మృతితోపశ్చ నిశ్చితమ్ ॥ ౪౫॥

కరోతి సృష్టిం జ్ఞానేన ప్రప్తా సోఽపి క్రమేణ చ ।
పరిపూర్ణతమో ధర్మః సత్యే సత్యాశ్రయే సదా ॥ ౪౬॥

త్రిభాగః సోఽపి త్రేతాయాం ద్విభాగో ద్వాపరే స్మృతః ।
ఏకభాగః కలౌ పూర్వం తదంశశ్చ కమేణ చ ॥ ౪౭॥

కలామాత్రం కలే శేషే కుహ్వం చన్ద్రకలా యథా ।
 యాదృక్ తేజో రవేర్నిష్ఠే న తాదృక్ శిశిరే పునః ॥ ౪౮॥
 దినేషు యాదృజ్మధ్యాహ్నా సాయం ప్రాతర్న తత్సమమ్ ।
 ఉదయం యాతి కాలేన బాలతాం చ క్రమేణ చ ॥ ౪౯॥
 ప్రకాణ్డతాం చ తత్పశ్చాత్కాలేఽస్తం పునరేతి సః ।
 దినే ప్రచచ్ఛన్నతాం యాతి కాలేన దుర్దినే ఘనే ॥ ౫౦॥
 రాహుగ్రస్తే కమిప్తశ్చ పునరేవ ప్రసన్నతామ్ ।
 పరిపూర్ణతమశ్చన్ద్రః పూర్ణిమాయాం చ జాయతే ॥ ౫౧॥
 తాదృశో న భవేన్నిత్యం ఉయం యాతి దినే దినే ।
 పునశ్చ పుష్టిమాయాతి పరం కుహ్వో దినే దినే ॥ ౫౨॥
 సమృద్ధ్యక్షః శుక్లపక్షే కృష్ణే మ్లానశ్చ యక్షణా ।
 రాహుగ్రస్తే దినే మ్లానో దుర్దినే న విరోచతే ॥ ౫౩॥
 కాలే చన్ద్రో భవేచ్ఛుక్లో భ్రష్టశ్రీః కాలభేదతః ।
 భవిష్యతి బలిశ్చేన్ద్రో భ్రష్టశ్రీః సుతలేఽధునా ॥ ౫౪॥
 కాలేన పృథ్వీ సస్యాధ్యా సర్వాధారా వసున్ధరా ।
 కాలే జలే నిమగ్నా సా తిరోభూతామ్బువిప్లుతా ॥ ౫౫॥
 కాలే నశ్యన్తి విశ్వాని ప్రభవన్త్యేవ కాలతః ।
 చరాచరాశ్చ కాలేన నశ్యన్తి ప్రభవన్తి చ ॥ ౫౬॥
 ఈశ్వరస్యైవ సమతా బ్రహ్మణః పరమాత్మనః ।
 అహం మృత్యుజ్ఞాయో యస్మాదసంజ్ఞ్యం ప్రాకృతం లయమ్ ॥ ౫౭॥
 ఆదర్శం చాపి ద్రక్ష్యామి వారం వారం పునః పునః ।
 స చ ప్రకృతిరూపశ్చ స ఏవ పురుషః స్మృతః ॥ ౫౮॥
 స చాత్మా స చ జీవశ్చ నానారూపధరః పరః ।
 కరోతి సతతం యో హి తనామగుణకీర్తనమ్ ॥ ౫౯॥
 కాలే మృత్యుం స జయతి జన్మరోగభయం జరామ్ ।
 స్రష్టా కృతో విధిన్తేన పాతా విష్ణుః కృతో భవేత్ ॥ ౬౦॥
 అహం కృతశ్చ సంహర్తా వయం విషయిణః కృతాః ।
 కాలాగ్నిరుద్రం సంహారే నియోజ్య విషయే నృప ॥ ౬౧॥

అహం కరోమి సతతం తన్నామగుణకీర్తనమ్ ।
 తేన మృత్యుజ్ఞాయోఽహం చ జ్ఞానేనానేన నిర్భయః ॥ ౬౨॥
 మృత్యుర్మృత్యుభయాద్యాతి వైనతేయాదివోరగాః ।
 ఇత్యుక్త్వా స చ సర్వేశః సర్వభావేన తత్పరః ॥ ౬౩॥
 విరరామ చ శమ్భుశ్చ సభామధ్యే చ నారద ।
 రాజా తద్వచనం శ్రుత్వా ప్రశశంస పునః పునః ॥ ౬౪॥
 ఉవాచ మధురం దేవం పరం వినయపూర్వకమ్ ।
 శఙ్ఖచూడ ఉవాచ ।
 త్వయా యత్కథితం దేవ నాన్యథా వచనం స్మృతమ్ ॥ ౬౫॥
 తథాపి కింశ్చిద్వ్యథార్థం శ్రూయతాం మన్నివేదనమ్ ।
 జ్ఞాతిద్రోహ మహత్పాపం త్వయోక్తమధునా చ యత్ ॥ ౬౬॥
 గృహీత్వా తస్య సర్వస్వం కుతః ప్రస్తాపితో బలిః ।
 మయా సముద్భూతం సర్వమూర్ధ్వమైశ్వర్యమీశ్వర ॥ ౬౭॥
 సుతలాచ్చ సముద్ధర్తుం నాలం తత్ర గదాధరః ।
 సభ్రాతృకో హిరణ్యాక్షః కథం దేవైశ్చ హింసితః ॥ ౬౮॥
 శుమ్భాదయశ్చాసురాశ్చ కథం దేవైర్నిపాతితాః ।
 పురా సముద్రమథనే పీయాషం భక్షితం సురైః ॥ ౬౯॥
 క్లేశభాజో వయం తత్ర తే సర్వే ఫలభోగినః ।
 క్రీడాభాణ్ణమిదం విశ్వం ప్రకృతేః పరమాత్మనః ॥ ౭౦॥
 యస్మై యత్ర స దదాతి తస్యైశ్వర్యం భవేత్తదా ।
 దేవదానవయోర్వాదః శశ్వన్నైమిత్తికః సదా ॥ ౭౧॥
 పరాజయో జయస్తేషాం కాలేఽస్మాకం క్రమేణ చ ।
 తదావయోర్విరోధే వాఽఽగమనం నిష్కలం పరమ్ ॥ ౭౨॥
 సమసమ్భుద్ధినో బంధోరీశ్వరస్య మహాత్మనః ।
 ఇయం తే మహతీ లజ్జా యుద్ధేఽస్మాభిః సహాధునా ॥ ౭౩॥
 జయే తతోఽధికా కీర్తిర్హానిత్యైవ పరాజయే ।
 ఇత్యేతద్వచనం శ్రుత్వా ప్రహస్య చ త్రిలోచనః ॥ ౭౪॥

యథోచితముత్తరం తమువాచ దానవేశ్వరమ్ ।

మహాదేవ ఉవాచ ।

యుష్మాభిః సహ యుద్ధే మే బ్రహ్మవంశసముద్భవైః ॥ ౭౫॥

కా లజ్ఞా మహతీ రాజన్నకీర్తిర్వా పరాజయే ।

యుద్ధమాదౌ హరేరేవ మధునా కైటభేన చ ॥ ౭౬॥

హిరణ్యకశిపోఽచ్చైవ సహ తేనాత్మనా నృప ।

హిరణ్యాక్షస్య యుద్ధం చ పునస్తేన గదాభృతా ॥ ౭౭॥

శ్రీపురైః సహ యుద్ధం చ మయాపి చ పురా కృతమ్ ।

సర్వేశ్వర్యాః సర్వమాతుః ప్రకృత్యాశ్చ బభూవ హ ॥ ౭౮॥

సహ శుమాభిదిభిః పూర్వం సమరః పరమాద్భుతః ।

పార్షదప్రవరస్త్యం చ కృష్ణస్య పరమాత్మనః ॥ ౭౯॥

యే యే హతాశ్చ దైతేయా నహి కేఽపి త్వయా సమాః ।

కా లజ్ఞా మహతీ రాజన్ మమ యుద్ధే త్వయా సహ ॥ ౮౦॥

సురాణాం శరణస్యైవ ప్రేషితశ్చ హరేరహో ।

దేహి రాజ్యం చ దేవానామితి మే నిశ్చితం వచః ॥ ౮౧॥

యుద్ధం వా కురు మత్సార్థం వాగ్వ్యయే కిం ప్రయోజనమ్ ।

ఇత్యుక్త్వా శక్కురస్తత్ర విరరామ చ నారద ।

ఉత్తస్థా శఙ్ఖచూడశ్చ హ్యమాత్యైః సహ సత్వరమ్ ॥ ౮౨॥

ఇతి శ్రీమదేవీభాగవతే మహాపురాణేఽష్టాదశసాహస్ర్యాం

సంహితాయాం నవమస్కంధే నారాయణనారదసంవాదే శఙ్ఖచూడకృతే

ప్రబోధవాక్యవర్ణనం నామేకవింశోఽధ్యాయః ॥ ౯.౨౧॥

౯.౨౨ ద్వావింశోఽధ్యాయః । కాలీశఙ్ఖచూడయుద్ధవర్ణనమ్ ।

శ్రీనారాయణ ఉవాచ ।

శివం ప్రణమ్య శిరసా దానవేన్ద్రః ప్రతాపవాన్ ।

సమారురోహ యానం చ సహమాత్యైః స సత్వరః ॥ ౧॥

శివః సస్వైన్ద్రం దేవాంశ్చ ప్రేరయామాస సత్వరమ్ ।

దానవేన్ద్రః సస్వైన్ద్రశ్చ యుద్ధారమేభ బభూవ హ ॥ ౨॥

స్వయం మహేష్వో యుయుధే సార్థం చ వృషపర్వణా ।

భాస్కరో యుయుధే ప్రప్రచిత్తినా సహ సత్వరః ॥ ౩॥

దమ్భేన సహ చన్ద్రశ్చ చకార పరమం రణమ్ ।

కాలస్వరేణ కాలశ్చ గోకర్ణేన హుతాశనః ॥ ౪॥

కుబేరః కాలకేయేన విశ్వకర్మా మయేన చ ।

భయజ్కరేణ మృత్యుశ్చ సంహారేణ యమస్తథా ॥ ౫॥

వికజ్కణేన వరుణశ్చఞ్చలేన సమీరణః ।

బుధశ్చ ఘృతపృష్ఠేన రక్తాక్షేణ శనైశ్చరః ॥ ౬॥

జయన్తో రత్నసారేణ వసవో వర్చసాం గణైః ।

అశ్వినౌ చ దీప్తిమతా ధూమ్రేణ నలకూబరః ॥ ౭॥

ధురన్ధరేణ ధర్మశ్చ ఉషాక్షేణ చ మగ్గలః ।

శోభాకరేణ వై భానుః పితరేణ చ మన్మథః ॥ ౮॥

గోధాముఖేన చూర్ణేన ఖడ్గేన చ ధ్వజేన చ ।

కాశ్చీముఖేన పిణ్డేన ధూమేణ సహ నన్దినా ॥ ౯॥

విశ్వేన చ పలాశేనాదిత్యాద్యా యుయుధుః పరే ।

ఏకాదశ చ రుద్రా వై ఏకాదశభయజ్కరైః ॥ ౧౦॥

మహామారీ చ యుయుధే చోగ్రచణ్డాదిభిః సహ ।

నన్దిశ్వరాదయః సర్వే దానవానాం గణైః సహ ॥ ౧౧॥

యుయుధుశ్చ మహాయుధే ప్రలయేఽపి భయజ్కరే ।

వటమూలే చ శమ్భుశ్చ తస్థౌ కాల్యా సుతేన చ ॥ ౧౨॥

సర్వే చ యుయుధుః సైన్యసమూహాః సతతం మునే ।

రత్నసింహాసనే రమ్యే కోటిభిర్దానవైః సహ ॥ ౧౩॥

ఉవాస శఙ్ఖచూడశ్చ రత్నభూషణభూషితః ।

శజ్కరస్య చ యే యోధా దానవైశ్చ పరాజితాః ॥ ౧౪॥

దేవాశ్చ దుద్రువుః సర్వే భీతాశ్చ క్షతవిగ్రహాః ।

చకార కోపం స్కన్దశ్చ దేవేభ్యశ్చాభయం దదౌ ॥ ౧౫॥

బలం చ స్వర్గణానాం చ వర్ధయామాస తేజసా ।

సోఽయమేకశ్చ యుయుధే దానవానాం గణైః సహ ॥ ౧౬ ॥

అక్షోహిణీనాం శతకం సమరే చ జఘాన సః ।

అసురాన్పాతయామాస కాశీ కమలలోచనా ॥ ౧౭ ॥

పపౌ రక్తం దానవానామతికుద్ధా తతః పరమ్ ।

దశలక్షగజేన్ద్రాణాం శతలక్షం చ కోటిశః ॥ ౧౮ ॥

సమాదాయైకహస్తేన ముఖే చిక్షేప శీలయా ।

కబ్ధానాం సహస్రం చ ననర్త సమరే మునే ॥ ౧౯ ॥

స్కన్దస్య శరజాలేన దానవాః క్షతవిగ్రహాః ।

భీతాశ్చ దుద్రువుః సర్వే మహారణపరాక్రమాః ॥ ౨౦ ॥

వృషపర్వా విప్రచిత్తిర్దమ్భశ్చాపి వికఙ్కణః ।

స్కన్దేన సార్థం యుయుధుస్తే సర్వే విక్రమేణ చ ॥ ౨౧ ॥

మహామారీ చ యుయుధే న బభూవ పరాఙ్ముఖీ ।

బభూవుస్తే చ సజ్జుబ్ధాః స్కన్దస్య శక్తిపీడితాః ॥ ౨౨ ॥

న దుద్రువుర్భయాత్స్వరే పుష్పవృష్టిర్బభూవ హ ।

స్కన్దస్య సమరం దృష్ట్వా మహారౌద్రం సముల్బణమ్ ॥ ౨౩ ॥

దానవానాం క్షయకరం యథా ప్రాకృతికో లయః ।

రాజా విమానమారుహ్య చకార బాణవర్షణమ్ ॥ ౨౪ ॥

నృపస్య శరవృష్టిశ్చ ఘనస్య వర్షణం యథా ।

మహాఘోరాన్ధకారశ్చ వహ్న్యూత్థానం బభూవ చ ॥ ౨౫ ॥

దేవాః ప్రదుద్రువుః సర్వేఽప్యన్యే నస్తీశ్వరాదయః ।

ఏక ఏవ కార్తకేయస్తస్థౌ సమరమూర్ధని ॥ ౨౬ ॥

పర్వతానాం చ సర్పాణాం శిలానాం శాఖినాం తథా ।

నృపశ్చకార వృష్టిం చ దుర్వారాం చ భయఙ్కరీమ్ ॥ ౨౭ ॥

నృపస్య శరవృష్ట్యా చ ప్రహితః శివనస్దనః ।

సీహరేణ చ సాన్ద్రేణ ప్రహితో భాస్కరో యథా ॥ ౨౮ ॥

ధనుశ్చిచ్ఛేద స్కన్దస్య దుర్వహం చ భయఙ్కరః ।

బభ్రజ్చ చ రథం దివ్యం చిచ్ఛేద రథపీఠకాన్ ॥ ౨౯ ॥

మయూరం జర్జరీభూతం దివ్యాస్త్రేణ చకార సః ।
 శక్తిం చిక్షేప సూర్యాభాం తస్య వక్షస్య ఘాతినీమ్ ॥ ౩౦॥
 క్షణం మూర్ఛాఞ్చ చ సమ్రూప బభూవ చేతనః పునః ।
 గృహీత్వా తద్ధనుర్ద్వివ్యం యద్దత్తం విష్ణునా పురా ॥ ౩౧॥
 రత్నేన్ద్రసారనిర్మాణయానమారుహ్య కార్తికః ।
 శస్త్రాస్త్రం చ గృహీత్వా చ చకార రణముల్బణమ్ ॥ ౩౨॥
 సర్వాంశ్చ పర్వతాంశ్చైవ వృక్షాంశ్చ ప్రస్తరాంస్తథా ।
 సర్వాంశ్చిచ్ఛేద కోపేన దివ్యాస్త్రేణ శివాత్మజః ॥ ౩౩॥
 వహ్నిం నిర్వాపయామాస పార్జన్యేన ప్రతాపవాన్ ।
 రథం ధనుశ్చ చిచ్ఛేద శఙ్ఖచూడస్య లీలయా ॥ ౩౪॥
 సన్నాహం సారథిం వైవ కిరీటం ముకుటోజ్జ్వలమ్ ।
 చిక్షేప శక్తిం శుక్లాభాం దానవేన్ద్రస్య వక్షసి ॥ ౩౫॥
 మూర్ఛాఞ్చ సమ్రూప్య రాజా చ చేతనశ్చ బభూవ హ ।
 ఆరురోహ యానమన్యద్ధనుర్జగ్రాహ సత్వరః ॥ ౩౬॥
 చకార శరజాలం చ మాయయా మాయినాం వరః ।
 గుహం చచ్ఛాద సమరే శరజాలేన నారద ॥ ౩౭॥
 జగ్రాహ శక్తిమవ్యగ్రాం శతసూర్యసమప్రభామ్ ।
 ప్రలయాగ్నిశిఖారూపాం విష్ణోశ్చ తేజసాఽఽవృతామ్ ॥ ౩౮॥
 చిక్షేప తాం చ కోపేన మహావేగేన కార్తికే ।
 పపాత శక్తిస్తద్ధాత్రే వహ్నిరాశిరివోజ్జ్వలా ॥ ౩౯॥
 మూర్ఛాఞ్చ సమ్రూప శక్త్యా చ కార్తికేయో మహాబలః ।
 కాలీ గృహీత్వా తం క్రోడే నినాయ శివసనిధౌ ॥ ౪౦॥
 శివస్తం చాపి జ్ఞానేన జీవయామాస లీలయా ।
 దదౌ బలమనన్తం చ సముత్తస్థౌ ప్రతాపవాన్ ॥ ౪౧॥
 కాలీ జగమ సమరం రక్షితుం కార్తికస్య యా ।
 వీరాస్తామనుజగుశ్చ తే చ నన్దిశ్వరాదయః ॥ ౪౨॥
 సర్వే దేవాశ్చ గన్ధర్వా యక్షరాక్షసకిన్నరాః ।

వాద్యభాణ్డాశ్చ బహుశః శతశో మధువాహకాః ॥ ౪౩॥

సా చ గత్వాథ సజ్గామం సింహనాదం చకార చ ।

దేవ్యాశ్చ సింహనాదేన ప్రాపుర్మూర్ఛాఘ్నం చ దానవాః ॥ ౪౪॥

అట్టాట్టహాసమశివం చకార చ పునః పునః ।

దృష్ట్వా పపౌ చ మాధ్వీకం ననర్త రణమూర్ధని ॥ ౪౫॥

ఉగ్రదంష్ట్రా చోగ్రదణ్డా కోటవీ చ పపౌ మధు ।

యోగినీడాకినీనాం చ గణాః సురగణాదయః ॥ ౪౬॥

దృష్ట్వా కాలీం శఙ్ఖచూడః శీఘ్రమాజౌ సమాయయౌ ।

దానవాశ్చ భయం ప్రాపూ రాజా తేభ్యోఽభయం దదౌ ॥ ౪౭॥

కాలీ చిక్షేప వహ్నిం చ ప్రలయాగ్నిశిఖోపమమ్ ।

రాజా నిర్వాపయామాస పార్జన్యేన చ లీలయా ॥ ౪౮॥

చిక్షేప వారుణం సా చ తీన్రం చ మహదద్భుతమ్ ।

గాన్ధర్వేణ చ చిచ్ఛేద దానవేన్ద్రశ్చ లీలయా ॥ ౪౯॥

మాహేశ్వరం ప్రచిక్షేప కాలీ వహ్నిశిఖోపమమ్ ।

రాజా జఘాన తం శీఘ్రం వైష్ణవేన చ లీలయా ॥ ౫౦॥

నారాయణాస్త్రం సా దేవీ చిక్షేప మన్తపూర్వకమ్ ।

రాజా ననామ తద్ దృష్ట్వా చావరుహ్య రథాదసౌ ॥ ౫౧॥

ఊర్ధ్వం జగామ తచ్చాస్త్రం ప్రలయాగ్నిశిఖోపమమ్ ।

పపాత శఙ్ఖచూడశ్చ భక్త్యా తం దణ్డవద్భువి ॥ ౫౨॥

బ్రహ్మాస్త్రం సా చ చిక్షేప యత్నతో మన్తపూర్వకమ్ ।

బ్రహ్మేన్ద్రేణ మహారాజో నిర్వాపం చ చకార సః ॥ ౫౩॥

తదా చిక్షేప దివ్యాస్త్రం సా దేవీ మన్తపూర్వకమ్ ।

రాజా దివ్యాస్త్రజాలేన తన్నిర్వాణం చకార చ ॥ ౫౪॥

తదా చిక్షేప శక్తిం చ యత్నతో యోజనాయతామ్ ।

రాజా దివ్యాస్త్రజాలేన శతఖణ్డాం చకార హ ॥ ౫౫॥

జగ్రాహ మన్తపూతం చ దేవీ పాశుపతం రుషా ।

నిక్షేపణం నిరోద్ధం చ వాగ్బభూవాశరీరిణీ ॥ ౫౬॥

మృత్యుః పాశుపతే నాస్తి నృపస్య చ మహాత్మనః ।
 యావదస్తి చ మస్త్రస్య కవచం చ హరేరితి ॥ ౫౭ ॥
 యావత్సతీత్యమస్త్యేవ సత్యాశ్చ నృపయోషితః ।
 తావదస్య జరామృత్యుర్నాస్తీతి బ్రహ్మణో వచః ॥ ౫౮ ॥
 ఇత్యాకర్ణ్య భద్రకాలీ న తచ్చిక్షేప శస్త్రకమ్ ।
 శతలక్షం దానవానాం జగ్రాస లీలయా క్షుధా ॥ ౫౯ ॥
 గ్రస్తుం జగమ వేగేన శఙ్ఖచూడం భయఙ్కరీ ।
 దివ్యాస్త్రేణ సుతీక్షణ వారయామాస దానవః ॥ ౬౦ ॥
 ఖడ్గం చిక్షేప సా దేవీ గ్రీష్మసూర్యోపమం యథా ।
 దివ్యాస్త్రేణ దానవేంద్రః శతఖణ్డం చకార సః ॥ ౬౧ ॥
 పునర్గ్రస్తుం మహాదేవీ వేగేన చ జగమ తమ్ ।
 సర్వసిద్ధేశ్వరః శ్రీమాన్వవృధే దానవేశ్వరః ॥ ౬౨ ॥
 వేగేన ముష్టినా కాలీ కోపయుక్తా భయఙ్కరీ ।
 బభ్రష్టా చ రథం తస్య జఘాన సారథిం సతీ ॥ ౬౩ ॥
 సా చ శూలం ప్రచిక్షేప ప్రలయాగ్నిశిఖోపమమ్ ।
 వామహస్తేన జగ్రాహ శఙ్ఖచూడః స్వలీలయా ॥ ౬౪ ॥
 ముష్ట్యా జఘాన తం దేవీ మహాకోపేన వేగతః ।
 బభ్రామ చ తయా దైత్యః క్షణం మూర్ఛామవాప చ ॥ ౬౫ ॥
 క్షణేన చేతనాం ప్రాప్య సముత్తస్థా ప్రతాపవాన్ ।
 న చకార బాహుయుద్ధం దేవ్యా సహ ననామ తామ్ ॥ ౬౬ ॥
 దేవ్యాశ్చాస్త్రం స చిచ్ఛేద జగ్రాహ చ స్వతేజసా ।
 నాస్త్రం చిక్షేప తాం భక్తో మాతృభక్త్యా తు వైష్ణవః ॥ ౬౭ ॥
 గృహీత్వా దానవం దేవీ భ్రామయిత్వా పునః పునః ।
 ఊర్ధ్వం చ ప్రాపయామాస మహావేగేన కోపితా ॥ ౬౮ ॥
 ఊర్ధ్వోత్పాత వేగేన శఙ్ఖచూడః ప్రతాపవాన్ ।
 నిపత్య చ సముత్తస్థా ప్రణమ్య భద్రకాలికామ్ ॥ ౬౯ ॥
 రత్నైర్ద్రసారనిర్మాణం విమానం సుమనోహరమ్ ।

ఆరురోహ హర్షయుక్తో న విశ్రాంతో మహారణే ॥ ౭౦॥

దానవానాం చ క్షతజం సా దేవీ చ పపౌ క్షుధా ।

పీత్వా భుక్త్వా భద్రకాలీ జగమ శక్కురాన్తికమ్ ॥ ౭౧॥

ఉవాచ రణవృత్తాంతం పౌర్వాపర్యం యథాక్రమమ్ ।

శ్రుత్వా జహాస శమ్భుశ్చ దానవానాం వినాశనమ్ ॥ ౭౨॥

లక్షం చ దానవేన్ద్రాణామవశిష్టం రణేఽధునా ।

భుజ్జ్వన్త్యా నిర్గతం వక్త్రాత్తదన్యం భుక్తమీశ్వర ॥ ౭౩॥

సజ్జామే దానవేన్ద్రం చ హస్తం పాశుపతేన వై ।

అవధ్యస్తవ రాజేతి వాగ్భూభూవాశరీరీణీ ॥ ౭౪॥

రాజేన్ద్రశ్చ మహాజ్ఞానీ మహాబలపరాక్రమః ।

న చ విక్షేప మయ్యస్త్రం చిచ్ఛేద మమ సాయకమ్ ॥ ౭౫॥

ఇతి శ్రీమదేవీభాగవతే మహాపురాణేఽష్టాదశసాహస్ర్యాం

సంహితాయాం నవమస్కంధే నారాయణనారదసవాదే

కాలీశక్తిచూడయుద్ధవర్ణనం నామ ద్వావింశోఽధ్యాయః ॥ ౯.౨౨॥

౯.౨౩ త్రయోవింశోఽధ్యాయః । శక్తిచూడవధవర్ణనమ్ ।

శివస్తత్త్వం సమాకర్ణ్య తత్త్వజ్ఞానవిశారదః ।

యయౌ స్వయం చ సమరే స్వగణైః సహ నారద ॥ ౧॥

శక్తిచూడః శివం దృష్ట్వా విమానాదవరుహ్య చ ।

సనామ పరయా భక్త్యా శిరసా దణ్డవద్భువి ॥ ౨॥

తం ప్రణమ్య చ వేగేన విమానమారురోహ సః ।

తూర్ణం చకార సన్నాహం ధనుర్జగ్రాహ దుర్వహమ్ ॥ ౩॥

శివదానవయోర్యుద్ధం పూర్ణమబ్ధశతం పురా ।

న బభూవతురన్యోన్యం బ్రహ్మజ్ఞాయపరాజయౌ ॥ ౪॥

న్యస్తశస్త్రశ్చ భగవాన్ న్యస్తశస్త్రశ్చ దానవః ।

రథస్థః శక్తిచూడశ్చ వృషస్థో వృషభధ్వజః ॥ ౫॥

దానవానాం చ శతకముద్భృతం చ బభూవ హ ।

రణే యే యే మృతాః శమ్భుర్జీవయామాస తాన్విభుః ॥ ౬ ॥

ఏతస్మిన్నస్తరే వృద్ధబ్రాహ్మణః పరమాతురః ।

ఆగత్య చ రణస్థానమువాచ దానవేశ్వరమ్ ॥ ౭ ॥

వృద్ధబ్రాహ్మణ ఉవాచ ।

దేహి భిక్షాం చ రాజేన్ద్ర మహ్యం విప్రాయ సామృతమ్ ।

త్వం సర్వసమృదాం దాతా యన్మే మనసి వాఞ్చితమ్ ॥ ౮ ॥

నిరీహాయ చ వృద్ధాయ తృషితాయ చ సామృతమ్ ।

పశ్చాత్త్వాం కథయిష్యామి పురః సత్యం చ కుర్వతి ॥ ౯ ॥

ఓమిత్సువాచ రాజేన్ద్రః ప్రసన్నవదనేక్షణః ।

కవచార్థీ జనశ్చాహమిత్సువాచాతిమాయయా ॥ ౧౦ ॥

తమచ్ఛ్రత్వా కవచం దివ్యం జగ్రాహ హరిరేవ చ ।

శఙ్ఖచూడస్య రూపేణ జగామ తులసీం ప్రతి ॥ ౧౧ ॥

గత్వా తస్యాం మాయయా చ వీర్యాధానం చకార హ ।

అథ శమ్భుర్హరేః శూలం జగ్రాహ దానవం ప్రతి ॥ ౧౨ ॥

గ్రీష్మమధ్యాహ్నమార్తణ్డప్రలయాగ్నిశిఖోపమమ్ ।

దుర్నివార్యం చ దుర్ధర్షమవ్యర్థం వైరిఘాతకమ్ ॥ ౧౩ ॥

తేజసా చక్రతుల్యం చ సర్వశస్త్రాస్త్రసారకమ్ ।

శివకేశవయోరవైర్దుర్ధ్వహం చ భయఙ్కరమ్ ॥ ౧౪ ॥

ధనుఃసహస్రం ధైర్యేణ ప్రస్థేన శతహస్తకమ్ ।

సజీవం బ్రహ్మరూపం చ నిత్యరూపమనిర్దిశమ్ ॥ ౧౫ ॥

సంహర్తుం సర్వబ్రహ్మణ్డమలం యత్స్వియలీలయా ।

చిక్షేప తోలనం కృత్వా శఙ్ఖచూడే చ నారద ॥ ౧౬ ॥

రాజా చాపం పరిత్యజ్య శ్రీకృష్ణచరణామ్బుజమ్ ।

ధ్యానం చకార భక్త్యా చ కృత్వా యోగాసనం ధియా ॥ ౧౭ ॥

శూలం చ భ్రమణం కృత్వా పపాత దానవోపరి ।

చకార భస్మసాత్తం చ సరథం చాథ లీలయా ॥ ౧౮ ॥

రాజా ధృత్వా దివ్యరూపం కిశోరం గోపవేషకమ్ ।

ద్విభుజం మురలీహస్తం రత్నభూషణభూషితమ్ ॥ ౧౯ ॥

రత్నేన్ద్రసారనిర్మాణం వేష్టితం గోపకోటిభిః ।
గోలోకాదాగతం యానమారురోహ పురం యయా ॥ ౨౦॥

గత్వా ననామ శిరసా స రాధాకృష్ణయోర్మునే ।
భక్త్యా చ చరణామ్భోజం రానే వృన్దావనే వనే ॥ ౨౧॥

సుదామానం చ తౌ దృష్ట్వా ప్రసన్నవదనేక్షణౌ ।
క్రోడే చక్రతురత్యంతం ప్రేమాతిపరిసంయుతౌ ॥ ౨౨॥

అథ శలం చ వేగేన ప్రయయా తం చ సాదరమ్ ।
అస్థిభిః శఙ్ఖచూడస్య శఙ్ఖజాతిర్బభూవ హ ॥ ౨౩॥

నానాప్రకారరూపేణ శశ్వత్పూతా సురార్చనే ।
ప్రశస్తం శఙ్ఖతోయం చ దేవానాం ప్రీతిదం పరమ్ ॥ ౨౪॥

తీర్థతోయస్వరూపం చ పవిత్రం శమ్మునా వినా ।
శఙ్ఖశబ్దో భవేద్యత్ర తత్ర లక్ష్మీః సుసంస్థిరా ॥ ౨౫॥

స స్నాతః సర్వతీర్థేషు యః స్నాతః శఙ్ఖవారిణా ।
శఙ్ఖో హరేరధిష్ఠానం యత్ర శఙ్ఖస్తతో హరిః ॥ ౨౬॥

తత్రైవ వసతే లక్ష్మీర్ధూరీభూతమమృగలమ్ ।
స్త్రీణాం చ శఙ్ఖధ్వనిభిః శూద్రాణాం చ విశేషతః ॥ ౨౭॥

భీతా రుష్టా యాతి లక్ష్మీస్తత్స్థలాదన్యదేశతః ।
శివోఽపి దానవం హత్వా శివలోకం జగామ హ ॥ ౨౮॥

ప్రహృష్టో వృషభారూఢః స్వగజైశ్చ సమావృతః ।
సురాః స్వవిషయం ప్రాపుః పరమానందసంయుతాః ॥ ౨౯॥

నేదుర్దుష్టభయః స్వగై జగుర్గర్హస్వకిన్నరాః ।
బభూవ పుష్పవృష్టిశ్చ శివస్యోపరి సంతతమ్ ।
ప్రశశంసుః సురాస్తం చ మునీన్ద్రప్రవరాదయః ॥ ౩౦॥

ఇతి శ్రీమదేవీభాగవతే మహాపురాణేఽష్టాదశసాహస్రాయాం
సంహితాయాం నవమస్కంధే
శఙ్ఖచూడవధవర్ణనం నామ త్రయోవిశోఽధ్యాయః ॥ ౯.౨౩॥

౯.౨౪ చతుర్వింశోఽధ్యాయః । తులసీమాహాత్మ్యేన సహ
శాలగ్రామమహత్త్వవర్ణనమ్ ।

నారద ఉవాచ ।

నారాయణశ్చ భగవాన్స్విర్యాధానం చకార హ ।

తులస్యాం కేన రూపేణ తన్మే వ్యాఖ్యాతుమర్హసి ॥ ౧॥

శ్రీనారాయణ ఉవాచ ।

నారాయణశ్చ భగవాన్దేవానాం సాధనేషు చ ।

శఙ్ఖచూడస్య కవచం గహీత్వా విష్ణుమాయయా ॥ ౨॥

పునర్విధాయ తద్రూపం జగామ తత్సతీగృహమ్ ।

పాతివ్రతస్య నాశేన శఙ్ఖచూడజిఘాంసయా ॥ ౩॥

దున్దభిం వాదయామాస తులసీద్వారసన్నిధౌ ।

జయశబ్దం చ తద్ద్వారే బోధయామాస సున్దరీమ్ ॥ ౪॥

తచ్చుత్త్రా చ రవం సాధీష్వ పరమానందసంయుతా ।

రాజమార్గే గవాక్షేణ దదర్శ పరమాదరాత్ ॥ ౫॥

బ్రాహ్మణేభ్యో ధనం దత్త్వా కారయామాస మగ్గలమ్ ।

వన్దిభ్యో భిక్షుకేభ్యశ్చ వాచిభ్యశ్చ ధనం దదౌ ॥ ౬॥

అవరుహ్య రథాద్దేవో దేవ్యాశ్చ భవనం యయౌ ।

అమూల్యరత్ననిర్మాణం సున్దరం సుమనోహరమ్ ॥ ౭॥

దృష్ట్వా చ పురతః కాన్తం సా తం కాన్తం ముదాన్వితా ।

తత్పాదం జ్వాలయామాస ననామ చ రురోద చ ॥ ౮॥

రత్నసింహాసనే రమ్యే వాసయామాస కాముకీ ।

తామ్పూలం చ దదౌ తస్మై కర్పూరాదిసువాసితమ్ ॥ ౯॥

అద్య మే సఫలం జన్మ జీవనం చ బభూవ హ ।

రణే గతం చ ప్రాణేశం పశ్యంత్యాశ్చ పునర్గృహే ॥ ౧౦॥

సస్మితా సకటాక్షం చ సకామా పులకాఙ్కితా ।

పప్రచ్ఛ రణవృత్తాన్తం కాన్తం మధురయా గిరా ॥ ౧౧॥

తులస్యవాచ ।

అసంఖ్యవిశ్వసంహర్త్రా సార్థమాజౌ తవ ప్రభో ।

కథం బభూవ విజయస్తన్మే బ్రూహి కృపానిధే ॥ ౧౨॥

తులసీవచనం శ్రుత్వా ప్రహస్య కమలాపతిః ।

శఙ్ఖచూడస్య రూపేణ తామువాచామృతం వచః ॥ ౧౩॥

శ్రీభగవానువాచ ।

ఆవయోః సమరః కాన్తే పూర్ణమబ్ధం బభూవ హ ।

నాశో బభూవ సర్వేషాం దానవానాం చ కామిని ॥ ౧౪॥

ప్రీతిఞ్చ కారయామాస బ్రహ్మ చ స్వయమావయోః ।

దేవానామధికారశ్చ ప్రదత్తస్తస్య చాఙ్గయా ॥ ౧౫॥

మయాగతం స్వభవనం శివతోకం శివో గతః ।

ఇత్యుక్త్వా జగతాం నాథః శయనం చ చకార హ ॥ ౧౬॥

రేమే రమాపతిస్తత్ర రామయా సహ నారద ।

సా సాధ్వీ సుఖసమ్మోగాదాకర్షణవ్యతిక్రమాత్ ॥ ౧౭॥

సర్వం వితర్కయామాస కస్త్యమేవేత్యువాచ సా ।

తులస్యవాచ ।

కో వా త్వం వద మాయేశ భుక్తాహం మాయయా త్వయా ॥ ౧౮॥

దూరీకృతం మత్సతీత్వం యదతస్త్వాం శపామి హే ।

తులసీవచనం శ్రుత్వా హరిః శాపభయేన చ ॥ ౧౯॥

దధార లీలయా బ్రహ్మన్ సుమూర్తిం సుమనోహరామ్ ।

దదర్శ పురతో దేవీ దేవదేవం సనాతనమ్ ॥ ౨౦॥

నవీననీరదశ్యామం శరత్పఙ్కజలోచనమ్ ।

కోటికన్దర్పలీలాభం రత్నభూషణభూషితమ్ ॥ ౨౧॥

ఈషద్ధాస్యం ప్రసన్నాస్యం శోభితం పీతవాససమ్ ।

తం దృష్ట్వా కామిని కామం మూర్ఛాఞ్చ సమ్ప్రాప్త లీలయా ॥ ౨౨॥

పునశ్చ చేతనాం ప్రాప్య పునః సా తమువాచ హ ।

తులస్యవాచ ।

హే నాథ తే దయా నాస్తి పాషాణసదృశస్య చ ॥ ౨౩॥

ఛలేన ధర్మభక్తేన మమ స్యామి త్వయా హతః ।

పాషాణహృదయస్త్యం హి దయాహీనో యతః ప్రభో ॥ ౨౪॥

తస్మాత్పాపాణరూపస్త్వం భవే దేవ భవాధునా ।
 యే వదన్తి చ సాధుం త్వాం తే బ్రాన్తా హి న సంశయః ॥ ౨౫॥
 భక్తో వినాపరాధేన పరార్థే చ కథం హతః ।
 భృశం రురోద శోకార్తా విలలాప ముహుర్ముహుః ॥ ౨౬॥
 తతశ్చ కరుణాం దృష్ట్వా కరుణారససాగరః ।
 నయేన తాం బోధయితుమువాచ కమలాపతిః ॥ ౨౭॥
 శ్రీభగవానువాచ ।
 తపస్త్వయా కృతం భద్రే మదర్థే భారతే చిరమ్ ।
 త్వదర్థే శఙ్ఖచూడశ్చ చకార సుచిరం తపః ॥ ౨౮॥
 కృత్వా త్వాం కామినీం సోఽపి విజహౌర చ తత్క్షణాత్ ।
 అధునా దాతుముచితం తవైవ తపసః ఫలమ్ ॥ ౨౯॥
 ఇదం శరీరం త్యక్త్వా చ దివ్యదేహం విధాయ చ ।
 రామే రమ మయా సార్థం త్వం రమాసదృశీ భవ ॥ ౩౦॥
 ఇయం తనుర్నదీరూపా గణ్డకీతి చ విశ్రుతా ।
 పూతా సుపుణ్యదా నృణాం పుణ్యే భవతు భారతే ॥ ౩౧॥
 తవ కేశసమూహశ్చ పుణ్యవృక్షో భవిష్యతి ।
 తులసీకేశసమూభూతా తులసీతి చ విశ్రుతా ॥ ౩౨॥
 త్రిషు లోకేషు పుష్పాణాం పత్రాణాం దేవపూజనే ।
 ప్రధానరూపా తులసీ భవిష్యతి వరాననే ॥ ౩౩॥
 స్వర్గే మర్త్యే చ పాతాలే గోలోకే మమ సన్నిధౌ ।
 భవ త్వం తులసీ వృక్షవరా పుష్పేషు సున్దరీ ॥ ౩౪॥
 గోలోకే విరజాతీరే రాసే వృన్దావనే వనే ।
 భాణ్డీరే చమృకవనే రమ్యే చన్దనకాననే ॥ ౩౫॥
 మాధవీకేశతీకున్దమాలికామాలతీవనే ।
 వాసన్తేఽత్రైవ భవతు పుణ్యస్థానేషు పుణ్యదః ॥ ౩౬॥
 తులసీతరుమూలేషు పుణ్యదేశేషు పుణ్యదమ్ ।
 అధిష్ఠానం చ తీర్థానాం సర్వేషాం చ భవిష్యతి ॥ ౩౭॥
 తత్రైవ సర్వదేవానాం మమాధిష్ఠానమేవ చ ।

తులసీపత్రపతనప్రాప్తయే చ వరాననే ॥ ౩౮॥

స స్నాతః సర్వతీర్థేషు సర్వయజ్ఞేషు దీక్షితః ।

తులసీపత్రతోయేన యోఽభిషేకం సమాచరేత్ ॥ ౩౯॥

సుధాఘటసహస్రాణాం యా తుష్టిస్తు భవేద్ధరేః ।

సా చ తుష్టిరభవేన్నూనం తులసీపత్రదానతః ॥ ౪౦॥

గవామయుతదానేన యత్ఫలం తత్ఫలం భవేత్ ।

తులసీపత్రదానేన తత్ఫలం కార్తికే సతి ॥ ౪౧॥

తులసీపత్రతోయం చ మృత్యుకాలే చ యో లభేత్ ।

ముచ్యతే సర్వపాపేభ్యో విష్ణులోకే మహీయతే ॥ ౪౨॥

నిత్యం యస్తులసీతోయం భుక్త్యై భక్త్యా చ మానవః ।

లక్షాశ్వమేధజం పుణ్యం సమ్ప్రాప్నోతి స మానవః ॥ ౪౩॥

తులసీం స్వకరే కృత్వా ధృత్వా దేహే చ మానవః ।

ప్రాణాంస్త్యజతి తీర్థేషు విష్ణులోకం స గచ్ఛతి ॥ ౪౪॥

తులసీకాష్ఠనిర్మాణమాలాం గృహ్లాతి యో నరః ।

పదే పదేఽశ్వమేధస్య లభతే నిశ్చితం ఫలమ్ ॥ ౪౫॥

తులసీం స్వకరే కృత్వా స్వీకారం యో న రక్షతి ।

స యాతి కాలసూత్రం చ యావచ్ఛన్ద్యాదివాకరౌ ॥ ౪౬॥

కరోతి మిథ్యాశపథం తులస్యా యోఽత్ర మానవః ।

స యాతి కుమ్భిపాకం చ యావద్విద్యాశ్చతుర్దశ ॥ ౪౭॥

తులసీతోయకణికాం మృత్యుకాలే చ యో లభేత్ ।

రత్నయానం సమారుహ్య వైకుణ్ఠే ప్రాప్యతే ధ్రువమ్ ॥ ౪౮॥

పూర్ణిమాయామమాయాం చ ద్వాదశ్యాం రవిసంక్రమే ।

తైలాభ్యంగం చ కృత్వా చ మధ్యాహ్నే నిశి సన్ధ్యయోః ॥ ౪౯॥

అశౌచేఽశుచికాలే యే రాత్రివాసోఽన్వితా నరాః ।

తులసీం యే విచిన్వన్తి తే చిన్తన్తి హరేః శిరః ॥ ౫౦॥

త్రిరాత్రం తులసీపత్రం శుద్ధం పర్యుషితం సతి ।

శ్రాద్ధే వ్రతే చ దానే చ ప్రతిష్ఠాయాం సురార్చనే ॥ ౫౧॥

భూగతం తోయపతితం యద్దత్తం విష్ణవే సతి ।
 శుద్ధం చ తులసీపత్రం జాలనాదన్యకర్మణి ॥ ౫౨॥
 వృక్షాధిష్ఠాతృదేవీ యా గోలోకే చ నిరామయే ।
 కృష్ణేన సార్థం నిత్యం చ నిత్యక్రీడాం కరిష్యసి ॥ ౫౩॥
 నద్యధిష్ఠాతృదేవీ యా భారతే చ సుపుణ్యదా ।
 లవణోదన్య సా పత్నీ మదంశన్య భవిష్యతి ॥ ౫౪॥
 త్వం చ స్వయం మహాసాధ్వీ వైకుణ్ఠే మమ సన్నిధౌ ।
 రమాసమా చ రామా చ భవిష్యసి న సంశయః ॥ ౫౫॥
 అహం చ శైలరూపేణ గణ్ధకీతీరసన్నిధౌ ।
 అధిష్ఠానం కరిష్యామి భారతే తవ శాపతః ॥ ౫౬॥
 కోటిసంఖ్యాన్తత్ర కీటాస్తీక్షణ్డంష్ట్రావరాయుధైః ।
 తచ్చిలాకుహరే చక్రం కరిష్యన్తి మదీయకమ్ ॥ ౫౭॥
 ఏకద్వారం చతుశ్చక్రం వనమాలావిభూషితమ్ ।
 నవీననీరదాకారం లక్ష్మీనారాయణాభిధమ్ ॥ ౫౮॥
 ఏకద్వారం చతుశ్చక్రం నవీననీరదోపమమ్ ।
 లక్ష్మీజనార్దనో జ్ఞేయో రహితో వనమాలయా ॥ ౫౯॥
 ద్వారద్వయే చతుశ్చక్రం గోషృదేన విరాజితమ్ ।
 రఘునాథాభిధం జ్ఞేయం రహితం వనమాలయా ॥ ౬౦॥
 అతిక్షుద్రం ద్విచక్రం చ నవీనజలదప్రభమ్ ।
 తద్వామనాభిధం జ్ఞేయం రహితం వనమాలయా ॥ ౬౧॥
 అతిక్షుద్రం ద్విచక్రం చ వనమాలావిభూషితమ్ ।
 విజ్ఞేయం శ్రీధరం రూపం శ్రీప్రదం గృహిణా సదా ॥ ౬౨॥
 స్థూలం చ వర్తులాకారం రహితం వనమాలయా ।
 ద్విచక్రం సుభుటమత్యంతం జ్ఞేయం దామోదరాభిధమ్ ॥ ౬౩॥
 మధ్యమం వర్తులాకారం ద్విచక్రం బాణవిక్షతమ్ ।
 రణరామాభిధం జ్ఞేయం శరతూణసమన్వితమ్ ॥ ౬౪॥
 మధ్యమం సప్తచక్రం చ త్రైభూషణభూషితమ్ ।
 రాజరాజేశ్వరం జ్ఞేయం రాజసమృత్ప్రదం నృణామ్ ॥ ౬౫॥

ద్విసప్తచక్రం స్థూలం చ నవనీరదసుప్రభమ్ ।
 అనన్తాఖ్యం చ విజ్ఞేయం చతుర్వర్గఫలప్రదమ్ ॥ ౬౬॥
 చక్రాకారం ద్విచక్రం చ సశ్రీకం జలదప్రభమ్ ।
 సగోష్పదం మధ్యమం చ విజ్ఞేయం మధుసూదనమ్ ॥ ౬౭॥
 సుదర్శనం చైకచక్రం గుప్తచక్రం గదాధరమ్ ।
 ద్విచక్రం హయవక్త్రాభం హయగ్రీవం ప్రకీర్తితమ్ ॥ ౬౮॥
 అతీవ విస్తృతాస్యం చ ద్విచక్రం వికటం సతి ।
 నరసింహం సువిజ్ఞేయం సద్యో వైరాగ్యదం నృణామ్ ॥ ౬౯॥
 ద్విచక్రం విస్తృతాస్యం చ వనమాలాసమన్వితమ్ ।
 లక్ష్మీనృసింహం విజ్ఞేయం గృహిణాం చ సుఖప్రదమ్ ॥ ౭౦॥
 ద్వాపరదేశే ద్విచక్రం చ సశ్రీకం చ సమం స్ఫుటమ్ ।
 వాసుదేవం తు విజ్ఞేయం సర్వకామఫలప్రదమ్ ॥ ౭౧॥
 ప్రద్యుమ్నం సూక్ష్మచక్రం చ నవీననీరదప్రభమ్ ।
 సుషిరచ్ఛిద్రబహులం గృహిణాం చ సుఖప్రదమ్ ॥ ౭౨॥
 ద్వే చక్రే చైకలగ్నే చ పృష్ఠం యత్ర తు పుష్కలమ్ ।
 సజ్కర్షణం సువిజ్ఞేయం సుఖదం గృహిణాం సదా ॥ ౭౩॥
 అనిరుద్ధం తు పీతాభం వర్తులం చాతిశోభనమ్ ।
 సుఖప్రదం గృహస్థానాం ప్రవదంతి మనీషిణః ॥ ౭౪॥
 శాలగ్రామశిలా యత్ర తత్ర సన్నిహితో హరిః ।
 తత్రైవ లక్ష్మీర్వసతి సర్వతీర్థసమన్వితా ॥ ౭౫॥
 యాని కాని చ పాపాని బ్రహ్మహత్యాదికాని చ ।
 తాని సర్వాణి నశ్యంతి శాలగ్రామశిలార్చనాత్ ॥ ౭౬॥
 ఛత్రాకారే భవేద్ద్రాజ్యం వర్తులే చ మహాశ్రియః ।
 దుఃఖఞ్చ శకటాకారే శూలాగ్రే మరణం ద్రువమ్ ॥ ౭౭॥
 వికృతాస్యే చ దారిద్ర్యం పింగళే హానిరేవ చ ।
 భగ్నచక్రే భవేద్వాఙ్మధిర్విదీరే మరణం ద్రువమ్ ॥ ౭౮॥
 వ్రతం దానం ప్రతిష్ఠా చ శ్రాద్ధం చ దేవపూజనమ్ ।

శాలగ్రామస్య సాన్నిధ్యాత్ప్రశస్తం తద్భవేదితి || ౭౯ ||
 స స్నాతః సర్వతీర్థేషు సర్వయజ్ఞేషు దీక్షితః ।
 సర్వయజ్ఞేషు తీర్థేషు వ్రతేషు చ తపఃసు చ || ౮౦ ||
 పాలే వతుర్ణాం వేదానాం తపసాం కరణే సతి ।
 తత్పుణ్యం లభతే నూనం శాలగ్రామశిలార్చనాత్ || ౮౧ ||
 (శాలగ్రామశిలాతోయైర్యోఽభిషేకం సదా చరేత్ ।
 సర్వదానేషు యత్పుణ్యం ప్రదక్షిణం భువో యథా ||) ||
 శాలగ్రామశిలాతోయం నిత్యం భుజ్జ్యే చ యో నరః ।
 సురేషీతం ప్రసాదం చ లభతే నాత్ర సంశయః || ౮౨ ||
 తస్య స్పర్శం చ వాఙ్మన్తీ తీర్థాని నిఖిలాని చ ।
 జీవన్ముక్తో మహాపూతోఽప్యస్తే యాతి హరేః పదమ్ || ౮౩ ||
 తత్రైవ హరిణా సార్థమసంక్లయం ప్రాకృతం లయమ్ ।
 యాస్యత్యేవ హి దాస్యే చ నియుక్తో దాస్యకర్మణి || ౮౪ ||
 యాని కాని చ పాపాని బ్రహ్మహత్యాసమాని చ ।
 తం దృష్ట్వా చ పలాయన్తే వైనతేయాదివోరగాః || ౮౫ ||
 తత్పాదరజసా దేవీ సద్యఃపూతా వసున్ధరా ।
 పుంసాం లక్షం తత్పితౄణాం నిస్తరేత్తస్య జన్మతః || ౮౬ ||
 శాలగ్రామశిలాతోయం మృత్యుకాలే చ యో లభేత్ ।
 సర్వపాపవినిర్ముక్తో విష్ణులోకం స గచ్ఛతి || ౮౭ ||
 నిర్వాణముక్తిం లభతే కర్మభోగాత్ప్రముచ్యతే ।
 విష్ణోః పదే ప్రలీనశ్చ భవిష్యతి న సంశయః || ౮౮ ||
 శాలగ్రామశిలాం ధృత్వా మిథ్యావాక్యం వదేత్తు యః ।
 స యాతి కుమ్భిపాకే చ యావద్వై బ్రహ్మణో వయః || ౮౯ ||
 శాలగ్రామశిలాం ధృత్వా స్వీకారం యో న పాలయేత్ ।
 స ప్రయాత్యసిపత్రం చ లక్షమన్వన్తరావధి || ౯౦ ||
 తులసీపత్రవిచ్ఛేదం శాలగ్రామే కరోతి యః ।
 తస్య జన్మాన్తరే కాన్తే స్త్రీవిచ్ఛేదో భవిష్యతి || ౯౧ ||

తులసీపత్రవిచ్ఛేదం శఙ్ఖే యో హి కరోతి చ ।
 భార్యాహీనో భవేత్సోఽపి రోగీ చ సప్తజన్మసు ॥ ౯౨॥
 శాలగ్రామం చ తులసీం శఙ్ఖం చైకత్ర ఏవ చ ।
 యో రక్షతి మహాజ్ఞానీ స భవేచ్ఛిహరేః ప్రియః ॥ ౯౩॥
 సకృదేవ హి యో యస్యాం వీర్యాధానం కరోతి చ ।
 తద్విచ్ఛేదే తస్య దుఃఖం భవేదేవ పరస్పరమ్ ॥ ౯౪॥
 త్వం ప్రియా శఙ్ఖచూడస్య చైకమన్వన్తరావధి ।
 శఙ్ఖేన సార్థం త్వద్భేదః కేవలం దుఃఖదస్తథా ॥ ౯౫॥
 ఇత్యుక్త్వా శ్రీహరిస్తాం చ విరరామ చ నారద ।
 సా చ దేహం పరిత్యజ్య దివ్యరూపం విధాయ చ ॥ ౯౬॥
 యథా శ్రీశ్చ తథా సా చాప్యువాస హరివక్షసి ।
 స జగమ తయా సార్థం వైకుంఠం కమలాపతిః ॥ ౯౭॥
 లక్ష్మీః సరస్వతీ గంగా తులసీ చాపి నారద ।
 హరేః ప్రియాశ్చతస్రశ్చ బభూవురీశ్వరస్య చ ॥ ౯౮॥
 సదృశ్చదేహజాతా చ బభూవ గణ్ధకీ నదీ ।
 ఈశ్వరః సోఽపి శైలశ్చ తత్తీరే పుణ్యదో నృణామ్ ॥ ౯౯॥
 కుర్వన్తి తత్ర కీటాశ్చ శిలాం బహువిధాం మునే ।
 జలే పతన్తి యా యాశ్చ ఫలదాస్తాశ్చ నిశ్చితమ్ ॥ ౧౦౦॥
 ఫలస్థాః పింగలా జ్ఞేయాశ్చోపతాపాద్రవేరితి ।
 ఇత్యేవం కథితం సర్వం కిం భూయః శ్రోతుమిచ్ఛసి ॥ ౧౦౧॥
 ఇతి శ్రీమద్దేవీభాగవతే మహాపురాణేఽష్టాదశసాహస్ర్యాం
 సంహితాయాం నవమస్కంధే నారాయణనారదసంవాదే తులసీమాహాత్యేన
 సహ శాలగ్రామమహత్త్వవర్ణనం నామ చతుర్వింశోఽధ్యాయః ॥ ౯.౨౪॥

౯.౨౫ పంచావింశోఽధ్యాయః । తులసీపూజావిధివర్ణనమ్ ।

నారద ఉవాచ ।
 తులసీ చ యదా పూజ్యా కృతా నారాయణప్రియా ।
 అస్యాః పూజావిధానం చ స్తోత్రం చ వద సామృతమ్ ॥ ౧॥

కేన పూజా కృతా కేన స్తుతా ప్రథమతో మునే ।
తత్ర పూజ్యా సా బభూవ కేన వా వద మామహో ॥ ౨॥

సూత ఉవాచ ।
నారదస్య వచః శ్రుత్వా ప్రహస్య మునిపుజ్జవః ।
కథాం కథితుమారేభే పుణ్యాం పాపహరాం పరామ్ ॥ ౩॥

శ్రీనారాయణ ఉవాచ ।
హరిః సమూర్జ్య తులసీం రేమే చ రమయా సహ ।
రమాసమానసాభాగ్యాం చకార గౌరవేణ చ ॥ ౪॥

సేహా చ లక్ష్మీర్గర్జ్జా చ తస్యాశ్చ నవసజ్జమమ్ ।
సాభాగ్యగౌరవం కోపాత్తే న సేహా సరస్వతీ ॥ ౫॥

సా తాం జఘాన కలహా మానినీ హరిసన్నిధౌ ।
ప్రీడయా చాపమానేన సాన్తర్ధానం చకార హ ॥ ౬॥

సర్వసిద్ధేశ్వరీ దేవీ జ్ఞానినాం సిద్ధియోగిని ।
జగమాదర్శనం కోపాత్సర్వత్ర చ హరేరహో ॥ ౭॥

హరిర్న దృష్ట్వా తులసీం బోధయిత్వా సరస్వతీమ్ ।
తదనుజ్ఞాం గహిత్యా చ జగామ తులసీవనమ్ ॥ ౮॥

తత్ర గత్వా చ సుస్నాతో హరిః స తులసీం సతీమ్ ।
పూజయామాస తాం ధ్యాత్వా స్తోత్రం భక్త్యా చకార హ ॥ ౯॥

లక్ష్మీమాయాకామవాణీబీజపూర్వం దశాక్షరమ్ ।
వృన్దావనీతి జే౭న్తం చ వహ్నిజాయాన్తమేవ చ ॥ ౧౦॥

అనేన కల్పతరుణా మన్త్రరాజేన నారద ।
పూజయేద్యో విధానేన సర్వసిద్ధిం లభేద్ ద్రువమ్ ॥ ౧౧॥

ఘృతదీపేన ధూపేన సిన్ధూరచన్దనేన చ ।
నైవేద్యేన చ పుష్పేణ చోపచారేణ నారద ॥ ౧౨॥

హరిస్తోత్రేణ తుష్టా సా చావిర్భూతా మహీరుహాత్ ।
ప్రసన్నా చరణామ్భోజే జగామ శరణం శుభా ॥ ౧౩॥

వరం తస్యై దదౌ విష్ణుః సర్వపూజ్యా భవేరితి ।

అహం త్వాం ధారయిష్యామి సురూపాం మూర్ధ్ని వక్షసి ॥ ౧౪॥

సర్వే త్వాం ధారయిష్యన్తి స్వమూర్ధ్ని చ సురాదయః ।

ఇత్యుక్త్వా తాం గృహీత్వా చ ప్రయయా స్వాలయం విభుః ॥ ౧౫॥

నారద ఉవాచ ।

కిం ధ్యానం స్తవనం కిం వా కిం వా పూజావిధానకమ్ ।

తులస్యాశ్చ మహాభాగ తస్మై వ్యాఖ్యాతుమర్హసి ॥ ౧౬॥

శ్రీనారాయణ ఉవాచ ।

అస్తర్ధితాయాం తస్యాం చ హరిర్వృన్దావనే తదా ।

తస్యాశ్చక్రే స్తుతిం గత్వా తులసీం విరహాతురః ॥ ౧౭॥

శ్రీభగవానువాచ ।

వృన్దరూపాశ్చ వృక్షాశ్చ యదైకత్ర భవన్తి చ ।

విదుర్బుధాస్తేన వృన్దాం మత్ప్రియాం తాం భజామ్యహమ్ ॥ ౧౮॥

పురా బభూవ యా దేవీ త్వాదౌ వృన్దావనే వనే ।

తేన వృన్దావనీ ఖ్యాతా సౌభాగ్యా తాం భజామ్యహమ్ ॥ ౧౯॥

అసంఖ్యేషు చ విశ్వేషు పూజితా యా నిరస్తరమ్ ।

తేన విశ్వపూజితాఽఽఖ్యాం పూజితాం చ భజామ్యహమ్ ॥ ౨౦॥

అసంఖ్యాని చ విశ్వాని పవిత్రాణి త్వయా సదా ।

తాం విశ్వపావనీం దేవీం విరహేణ స్మరామ్యహమ్ ॥ ౨౧॥

దేవా న తుష్టాః పుష్పాణాం సమూహేన యయా వినా ।

తాం పుష్పసారాం శుద్ధాం చ ద్రష్టుమిచ్ఛామి శోకతః ॥ ౨౨॥

విశ్వే యత్రాప్తిమాత్రేణ భక్తానన్దో భవేద్ ద్రువమ్ ।

నన్దిని తేన విఖ్యాతా సా ప్రీతా భవతాదిహ ॥ ౨౩॥

యస్యా దేవ్యాస్తులా నాస్తి విశ్వేషు నిఖిలేషు చ ।

తులసీ తేన విఖ్యాతా తాం యామి శరణం ప్రియామ్ ॥ ౨౪॥

కృష్ణజీవనరూపా సా శశ్వత్ప్రియతమా సతీ ।

తేన కృష్ణజీవనీ సా సా మే రక్షతు జీవనమ్ ॥ ౨౫॥

ఇత్యేవం స్తవనం కృత్వా తస్థౌ తత్ర రమాపతిః ।

దదర్శ తులసీం సాక్షాత్పాదపద్మనతాం సతీమ్ ॥ ౨౬॥

రుదతీమవమానేన మానినీం మానపూజితామ్ ।
 ప్రియాం దృష్ట్వా ప్రియః శీఘ్రం వాసయామాస వక్షసి ॥ ౨౭॥
 భారత్యాజ్ఞాం గహీత్వా చ స్వాలయం చ యయౌ హరిః ।
 భారత్యా సహ తత్ప్రితిం కారయామాస సత్వరమ్ ॥ ౨౮॥
 వరం విష్ణుర్దదౌ తస్యై సర్వపూజ్యా భవేరితి ।
 శిరోధార్యా చ సర్వేషాం వంద్యా మాన్యా మమేతి చ ॥ ౨౯॥
 విష్ణోర్వరేణ సా దేవీ పరితుష్టా బభూవ చ ।
 సరస్వతీ తామాకృష్య వాసయామాస సన్నిధౌ ॥ ౩౦॥
 లక్ష్మీర్గర్భా సస్మితా చ తాం సమాకృష్య నారద ।
 గృహం ప్రవేశయామాస వినయేన సతీం తదా ॥ ౩౧॥
 వృన్దా వృన్దావనీ విశ్వపూజితా విశ్వపావనీ ।
 పుష్పసారా నన్దనీ చ తులసీ కృష్ణజీవనీ ॥ ౩౨॥
 ఏతన్నామాష్టకశ్చైవ స్తోత్రం నామార్థసంయుతమ్ ।
 యః పఠేత్తాం చ సమూజ్య సోఽశ్వమేధఫలం లభేత్ ॥ ౩౩॥
 కార్తిక్యాం పూర్ణిమాయాం చ తులస్యా జన్మ మజ్జలమ్ ।
 తత్ర తస్మాశ్చ పూజా చ విహితా హరిణా పురా ॥ ౩౪॥
 తస్యాం యః పూజయేత్తాం చ భక్త్యా వై విశ్వపావనీమ్ ।
 సర్వపాపాద్వినిర్ముక్తో విష్ణులోకం స గచ్ఛతి ॥ ౩౫॥
 కార్తికే తులసీపత్రం యో దదాతి చ విష్ణువే ।
 గవామయుతదానస్య ఫలం ప్రాప్నోతి నిశ్చితమ్ ॥ ౩౬॥
 అపుత్రో లభతే పుత్రం ప్రియాహీనో లభేత్ప్రియామ్ ।
 బంధహీనో లభేద్ బంధాన్ స్తోత్రశ్రవణమాత్రతః ॥ ౩౭॥
 రోగీ ప్రముచ్యతే రోగాద్ బద్ధో ముచ్ఛేత బంధనాత్ ।
 భయాన్ముచ్ఛేత భీతస్తు పాపాన్ముచ్ఛేత పాతకీ ॥ ౩౮॥
 ఇత్యేవం కథితం స్తోత్రం ధ్యానం పూజావిధిం శృణు ।
 త్వమేవ వేదే జానాసి కణ్వశాఖోక్తమేవ చ ॥ ౩౯॥
 తద్వృక్షే పూజయేత్తాం చ భక్త్యా చావాహనం వినా ।
 తాం ధ్యాత్వా చోపచారేణ ధ్యానం పాతకనాశనమ్ ॥ ౪౦॥

తులసీం పుష్పసారాం చ సతీం పూతాం మనోహరామ్ ।
కృతపాపేథ్యదాహాయ జ్వలదగ్నిశిఖోపమామ్ ॥ ౪౧॥
పుష్పేషు తులనా యస్యా నాస్తి వేదేషు భాషితమ్ ।
పవిత్రరూపా సర్వాసు తులసీ సా చ కీర్తితా ॥ ౪౨॥
శిరోధార్యా చ సర్వేషామీప్పితా విశ్వపావనీ ।
జీవన్ముక్తాం ముక్తిదాం చ భజే తాం హరిభక్తిదామ్ ॥ ౪౩॥
ఇతి ధ్యాత్వా చ సమూజ్య స్తుత్వా చ ప్రణమేత్సుధీః ।
ఉక్తం తులస్యపాఖ్యానం కిం భూయః శ్రోతుమిచ్ఛసి ॥ ౪౪॥
ఇతి శ్రీమద్దేవీభాగవతే మహాపురాణేఽష్టాదశసాహస్ర్యాం
సంహితాయాం నవమస్కంధే
తులసీపూజావిధివర్ణనం నామ పంచవిశోఽధ్యాయః ॥ ౯.౨౫॥

Encoded and proofread by Vishwas Bhide

——
Tulasyupakhyanam Devi Bhagavatam 917-25
pdf was typeset on May 10, 2025
——

Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

